

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Gönyű Község Önkormányzata

2023-2028.

Gönyű Község Önkormányzata Képviselő-testületének 197/2023. (XI. 23.) határozatával elfogadott dokumentáció.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	13
Célok	15
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	17
1. Jogszabályi háttér bemutatása	17
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	21
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	47
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	63
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	69
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	74
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	77
9. A Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánossága.....	79
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	80
1. A HEP IT részletei	80
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	80
Jövőképünk.....	80
Az intézkedési területek részletes kifejtése	81
2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	82
3. Megvalósítás.....	85
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	85
3.2 A megvalósítás folyamata.....	85
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	87
3.4 Nyilvánosság.....	87
3.6 Érvényesülés, módosítás	88
4. Elfogadás módja és időpontja	89

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, valamint a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet előírásaival összhangban megjelent „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című belügyminisztériumi dokumentum szerint átdolgozott módon Gönyű Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség fenntartása érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1), (4) és (6) bekezdései értelmében a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el. A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását kétévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani. A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

Gönyű Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2018-2023. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 154/2018. (XI. 22.) határozatával hagyta jóvá és a 31/2020. (XII. 18.) határozatával, valamint a 142/2022. (IX. 6.) határozatával vizsgálta felül.

A település bemutatása

A település Magyarország északnyugati részén, Győr-Moson-Sopron Vármegyében, a Győri Járás területén helyezkedik el.

Gönyű község közvetlenül a Duna partján, a Bakony-ér és a falut délről ölelő 3200 hektáros erdő szomszédságában egy olyan páratlanul jó megközelíthetőséggel rendelkező település, ami méltán híres vízi közlekedéséről.

¹ Költségvetési Konceptió, Gazdasági Program, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, Településfejlesztési Stratégia, Településrendezési Terv, Településszerkezeti Terv, Településfejlesztési Konceptió

Már a rómaiak korában is térképen jelölt és lakott település volt, itt vezetett át a limes. A limes az ókori Római Birodalom több ezer kilométeres, hegyeken, völgyeken átívelő, többnyire a folyók vonalát követő határvonalát jelenti. Ennek az imitt-amott fennmaradt, máshol eltűnt határvonalrendszernek sikerült egyes gönyői maradványait feltárni. Egy téglalap alapú épületet és egy udvart, valamint egy kemencét tudtak a régészek rekonstruálni. Az épület valószínűleg ló-váltó állomás lehetett, melyet gazdái a későbbiekben elhagyhattak. Több pénzérme is előkerült a helyszínen; például egy Marcus Aurelius korából való, rendkívül értékes lelet.

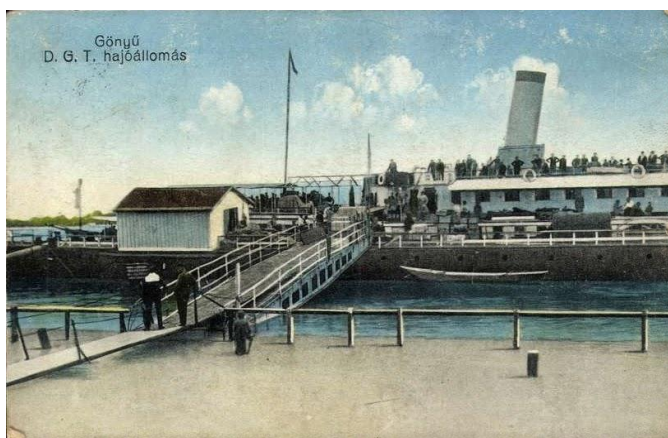
A települést 1443-ban a mezővárosok között említik. A török hódoltság alatt elnéptelenedett. A XIX. század első éveiben I. Ferenc császár a községben ma is megtalálható Postakocsi Fogadóban töltött egy éjszakát, utána megszemlélte az itt található egyik legforgalmasabb és legnagyobb dunai folyami kikötőt.

Postakocsi Fogadó

A kikötő lett a falu veszte 1849. április 23-án, amikor is egy 600 mázsa lőporral teli hajó robbant fel, elpusztítva szinte minden házat.

A II. világháború végéig a gönyői kikötő jelentős személy- és teherforgalmat bonyolított le, az itt élő emberek ezer szállal kapcsolódtak és kapcsolódnak ma is a Dunához, a hajózáshoz. Nem véletlenül nevezik még a mai napig is Gönyűt hajósfalunak.

Korabeli képeslap

Községünk mai gazdasági versenyképességét az ipar és a hozzá kapcsolódó vízi és közúti szállítás határozza meg. A vasúti közlekedés lehetősége is rendelkezésre áll, azonban ennek a gyakorlati alkalmazása még mindig várat magára. Több nagy cég biztosít munkát a falu és a környék lakosainak, mint pl. a Wuppermann Hungary Kft., a ThyssenKrupp Materials Hungary Zrt., a Mercanta Hungária Kft., a Wiesbauer Dunahús Kft., az Euro-Clear Magyarország Kft., az Uniper Hungary Kft., a Leier Hungária Kft., de rajtuk kívül még közel száz gazdasági társaság és több, mint száz egyéni vállalkozó is működik a településen.

A Győr–Gönyű Országos Közforgalmú Kikötőben egy multimodális terminál kerül kialakításra. Jelenleg a beruházás előkészületei zajlanak, a beköltöző logisztikai cég a Medlog Gönyű Terminal Zrt. lesz.

A külterületet kivéve, a településen vezetékes ivóvíz ellátás van, kiépült a csatornarendszer és a gázvezeték.

Útjaink túlnyomó részben aszfaltozottak, az utcák többségében két oldalon járda van. A hiányzó útszakaszok burkolatának aszfaltozása folyamatban van és a hiányzó járdák kiépítése is megkezdődött, a felújításuk is folytatódik. A közvilágítás a település egész területén korszerűsítésre került. A település – a külterületet kivéve – rendelkezik telefon, kábeltelevízió és internet-csatlakozási lehetőséggel.

2022-ben befejeződött a kerékpáros útvonal Gönyű-Komárom közötti szakaszának a megépítése. A kiépült szakasz nemcsak a megyei kerékpárút-hálózatba csatlakozott be, hanem a főútvonalon kijelölt EuroVelo 6 nemzetközi kerékpáros-hálózat része lett, amely az Atlanti-óceántól egészen a Fekete-tengerig tart, Magyarországon pedig 420 kilométer hosszan a Duna mentén halad.

A gyermekeink részére általános iskola, óvoda és bölcsőde áll rendelkezésre, az idősek és rászorulóknak pedig a helyi nappali ellátást nyújtó szociális intézmény szolgáltatásait vehetik igénybe.

Egészségügyi ellátásunkról háziorvos, fogszakorvos és védőnő gondoskodik, megszervezésre került hetente egyszer az ezeket kiegészítő laborellátás is. Terveink között szerepel az állandó gyermekorvosi jelenlét biztosítása. Ezeket az egészségügyi szolgáltatásokat egészíti ki a helyi gyógyszertár működése.

Sportolási lehetőséget biztosít a falu lakossága számára a helyi sportcsarnok és a Gönyű SE edzőterme, ahol akár szaunázási lehetőséget is kínálnak, de hagyományos és műfüves pálya is rendelkezésre áll a sportolni vágyók részére, továbbá sakk és kézilabda szakosztály is működik a településen.

Az iskoláskorú gyermekek részére kosárlabda szakosztály nyújt rendszeres sportolási lehetőséget. Községünk várja az idelátogatókat, akik éttermekben, pizzériákban, cukrászdákban és hangulatos kiskocsmákban találhatnak rá a helyi finomságokra. Aki több napot szeretne nálunk eltölteni, azt négy, különböző besorolású szálláshely is várja.

Igyekszünk kihasználni a Duna adta lehetőségeket, kisgyermekes családok sokat tartózkodnak a sétányon és a díszteren, ahol ingyenes WIFI szolgáltatástól a játszótérig sok minden áll a rendelkezésükre, mint például hajózási és kikötési lehetőségek, továbbá SUP túrák.

2019-ben Duna-Panoráma Tanösvényt alakítottunk ki. A kezdő állomástól a végállomásig egy – a tanösvény elemeit is összekötő – mesét is meg lehet hallgatni az ide érkezőknek. Érdemes QR kód olvasót beszerezni, hiszen a tanösvény helyszínein így további információkat is meg lehet tudni. A gyerekeket egy játékfűzet is segíti az út során, amivel a tanösvény témái még inkább elmélyíthetőek. Az út végén a megfáradókat egy árnyékos pihenő várja, ahol a Látogatóközpontból kért bábuval akár sakkozni is tudnak.

A tanösvény végpontján létesült a Hajóskiállítás, amely a gönyői hajósok és családjaik életét mutatja be gazdag képi és tárgyi anyaggal, valamint átadásra került egy hajós játszótér is.

A múzeum épületének bővítése a gyűjtemény növekedésével szükségessé válhat majd hosszútávon, illetve szükséges a környezetének parkosítása és magának az épületnek a folyamatos karbantartása, felújítása is.

2023-ban a kiállítás egy szabadtéren álló hajóval bővült, amelyet nagy örömmel vettek használatba a gyermekek.

2020 nyarán nyújtotta be az önkormányzat a Győr-Moson-Sopron Megyei Értéktár Bizottsághoz a javaslatot arra vonatkozóan, hogy a Gönyői Hajós Múlt bekerülhessen a megyei értéktárba. Megyerikumá válni azt jelentette, hogy a gönyői hajós emlékek – mind a tárgyi emlékek, mind pedig a szellemi örökség – olyan értékek mellé kerültek, mint például Széchenyi István szellemi hagyatéka, a hőveji csipke vagy akár a győri balett. Ez a cím annak elismerése, hogy hajós múltunk nemcsak számunkra fontos, hanem az egész megyében elismertté vált. A javaslatot fogadtatása kedvezően alakult, így a megyei értéktár részévé vált a Gönyői Hajós Múlt.

A helyi Értéktárban szereplő, összesen 21 értékünkről (épületek, iratok, tárgyak, hagyományok) kiadványt is készítettünk.

Jelenleg folyamatban van egy erdei tanösvény létrehozása, amely bemutatja majd a dekungot, és a gönyői homokvidék élővilágát, amely kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület. 2004-ben került kialakításra 2458 hektáron, amely 2010-ben 423 hektárral bővült, így jelenlegi kiterjedése 2881 hektár. A terület magába foglalja a gyakorlótér, a lőtér, a Gönyői-, a Bőnyi- és a Herkályi-erdők területét.

Az iskola előtti Pihenőparkban árnyas padok és pavilon várja a szülőket és a gyerekeket, itt kerül megrendezésre minden évben a Mesék Éjszakája is.

A Pihenőpark területére a közelmúltban olyan játékok telepítése történt, amik a szülők és gyermekeik közös időtöltését segítheti elő.

Rendezvényeink színhelyei:

- az új Egészségház tetőterében kialakított közösségi tér (Panoráma terem)
- a Polgármesteri Hivatal udvarán lévő fedett tér (Pajta)
- a polgármesteri hivatal előtti díszter (Háry Dezső tér)

A Polgármesteri Hivatal korszerűsítése több okból kifolyólag is szükségessé válik a közeljövőben:

- A férfi mosdó akadálymentesítése nem megoldott.
- A hivatal udvarán lévő fedett tér a közösségi rendezvényekhez nem rendelkezik konyhával, előkészítő helyiséggel. Ez a konyha egyúttal tankonyhaként is működne a későbbiekben, amely a generációk közötti tudás átadását is szolgálná, továbbá segítené a hagyományos női tevékenységek és tudástár felelevenítését és megőrzését is.
- A téli rendezvények miatt szükségessé válik a Pajta mobil oldalfalakkal való felszerelése is.

A közvetlenül a Duna partján, a Polgármesteri Hivatal előtt elhelyezkedő Háry Dezső díszteren tartjuk az állami ünnepeinket, itt zajlanak a koszorúzások, a kültéri esküvők és a már hagyománnyá vált és nagy népszerűségnek örvendő adventi rendezvények egy része, mint például a közösség adventi koszorúján a gyertyák meggyújtása.

Megvalósult egy kerékpáros szervizpont is a Látogatóközpont előtt.

A jövőben kerül kialakításra a Postakocsi Fogadó előtti tér, amelyet elsősorban zöldterületként szeretnénk megvalósítani.

A területen elhelyezésre került a tér névadójának mellszobra egy talapzaton, azonban a szobor kiégetett agyagból készült, ezért évente fel kell újítani a fagyok elmúltával. Ennek a szobornak a tartósabb anyagból való elkészíttetése is szerepel a község hosszú távú tervei között.

Az új Egészségház mögötti terület tekintetében egy park kialakítása körvonalazódik, szakemberek segítségnek igénybevételével.

A település lakói a 70-es, 80-as években „szabadstrandként” használták a sétány alatti területet. Az önkormányzat a lakosság kérésére strandot szeretett volna nyitni 2021-től, melynek engedélyeztetése, kialakítása, a szükséges felszerelési eszközök beszerzése megkezdődött, azonban a strand létrehozása végül különböző akadályokba ütközött és nem valósulhatott meg,

A közelmúltban az alternatív energiák felhasználása az önkormányzati épületek felújítása során részben megvalósult, ugyanakkor a további lehetőségek kialakítása is folyamatban van.

Befejeződött a köztemető bővítése és kerítésének megépítése.

A Civilházban kaptak helyet a település civil szervezetei, azonban az épület alatti pinchelyiségek kialakítása és közösségi célokra történő hasznosítása még várat magára.

A településen számos civil szervezet tevékenykedik:

- Magyar Vöröskereszt Gönyői Alapszervezete,
- Gönyői Honismereti Egylet,
- Gönyői Horgász Egyesület,
- Gönyői Polgárőr Egyesület,
- Gönyői Nyugdíjasklub,
- Gönyői Lövészklub Sportegyesület,
- Gönyű Sportegyesület,
- Földön-Vízen-Levegőben Gönyű Egyesület.

Alakulóban vannak olyan kezdeményezések is a lakosság részéről, melyek elsősorban a női tudástár átadását szolgálják, azonban ezek a csoportok nem alakultak bejegyzett szervezetekké. Kialakult egy kézimunka kör és egy kézművességgel foglalkozó baráti társaság is. Utóbbiak a közösség életében vállalnak olyan feladatokat, mint például a gyermek kézműves foglalkoztatók az önkormányzati rendezvényeken.

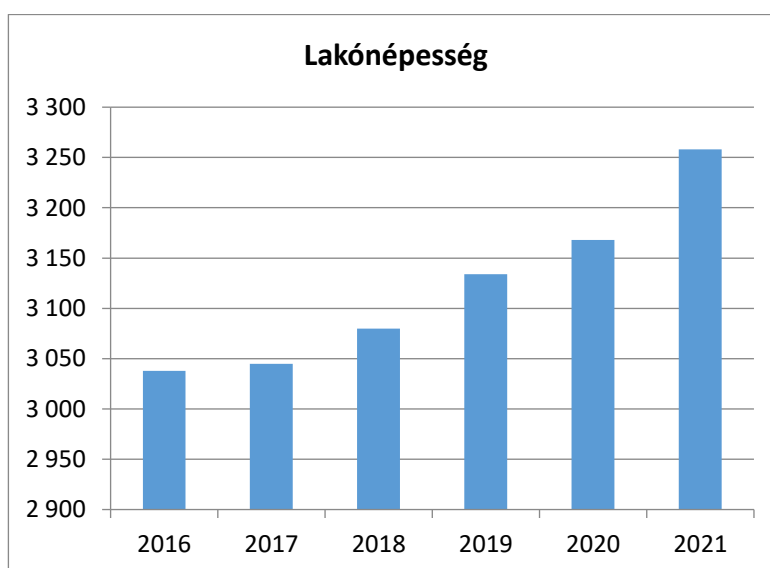
Gönyű 2022-ben ünnepelte a 800. évfordulóját első írásos megemlékezésének. Ennek kapcsán nagyszabású rendezvénysorozat valósult meg és kiadásra került Szülőfalunk Gönyű története a kezdetektől 1945-ig címmel.

Az 1945 utáni időszak feldolgozása folyamatban van, annak kiadása is szerepel az önkormányzat tervei között.

Már készülöben van az a könyv is, melynek Életünk – gönyői lakosok visszaemlékezése lesz a címe és a község idős lakosait, az ő életútjukat mutatja majd be.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	3 038	bázis év
2017	3 045	100,23%
2018	3 080	101,15%
2019	3 134	101,75%
2020	3 168	101,08%
2021	3 258	102,84%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépesség száma az elmúlt években folyamatos mértékben növekedett. Ennek egyik fő oka a kedvezményes lakáshitelek igénybevétele a fiatalok körében, akik így nagyobb számban jelentek meg a településen megüresedett ingatlanok esetében.

Gönyű belterületein szinte már csak a saroktelkeken alakíthatók ki új építési telkek, esetleg még új utcák nyitásával lehetne újabb építési telkeket kialakítani.

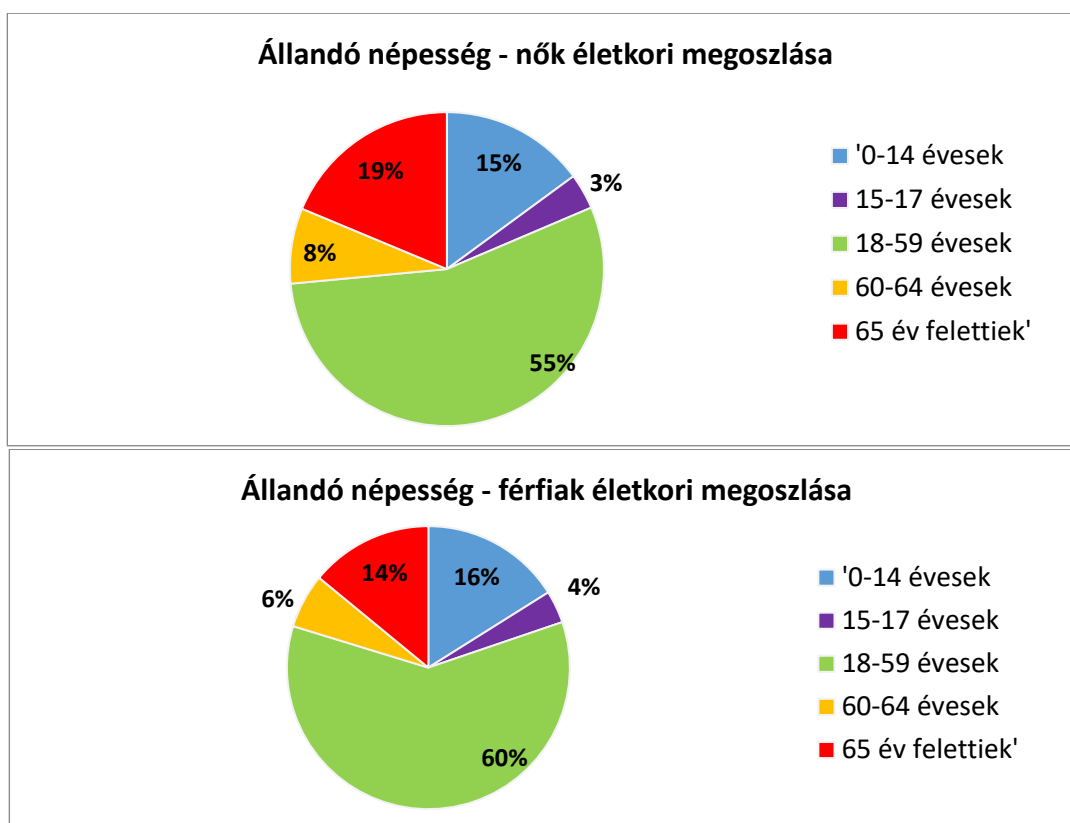
Amennyiben új építési telkek kerülnének kialakításra, úgy várhatóan további növekedést mutatna a lakónépesség száma is, mivel úgy a helyi fiatalok, mint a más településeken élők nagy érdeklődést mutatnak nemcsak a felújítandó házak megvásárlásával kapcsolatban, hanem új családi házak felépítésével kapcsolatosan is.

Az önkormányzat hosszú távon tervezte is új építési telkek kialakítását, melyek közművesítése is szerepelt a tervek között, azonban erre anyagiak hiányában – saját beruházásban – egyelőre belátható időn belül nem kerül még sor.

A megnövekedett lakosságszám szükségessé tette az óvodai és bölcsődei férőhelyek számának növelését, az infrastruktúra további fejlesztését, a tömegközlekedés egyre nagyobb mértékű igénybevételét.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 673	1 635	3308	50,57%	49,43%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			107	3,23%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	269	244	513	8,13%	7,38%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	62	60	122	1,87%	1,81%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 003	898	1901	30,32%	27,15%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	104	127	231	3,14%	3,84%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	235	306	541	7,10%	9,25%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

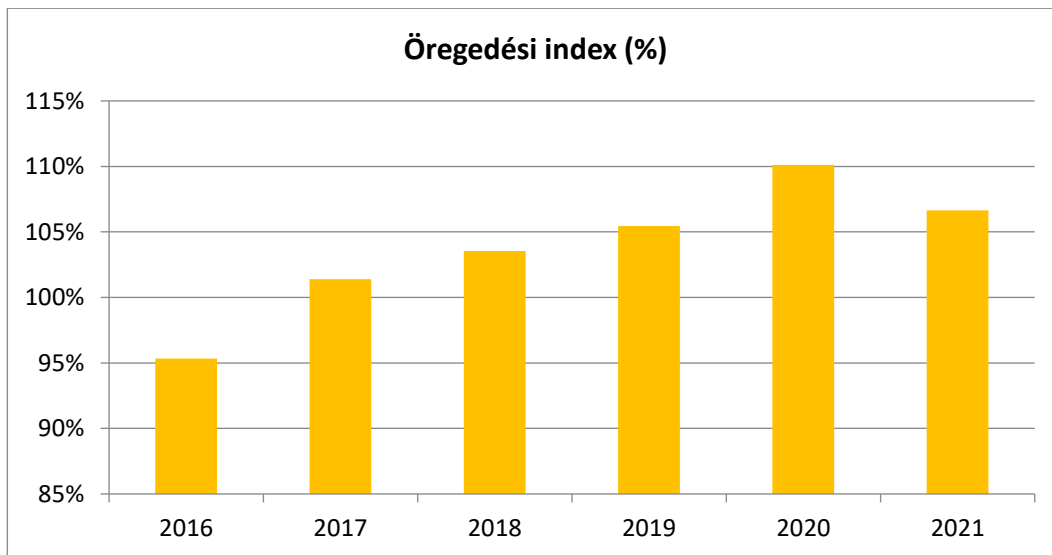

A 60 év feletti lakosság körében magasabb a nők aránya az állandó népesség tekintetében, mint a férfiaké. Ugyanakkor a 0-17 éves korosztály esetében ennek az ellenkezője tapasztalható. Az idősebb, egyedül maradó férfiak esetében nagyobb szükség mutatkozik a meleg étkezés biztosítása tekintetében. Őket nehezebb a közösségi programokba bevonni, ezért az elszigetelődés és elmagányosodás is jellemzőbb rájuk. A női lakosság idős korban aktívabban vesz részt a helyi civil szervezetek munkájában, azok tagsága gyakorlatilag csak nőkből áll, néhány házaspártól eltekintve.

Öregedési index

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	490	514	95,33%
2017	509	502	101,39%
2018	525	507	103,55%
2019	541	513	105,46%
2020	566	514	110,12%
2021	578	542	106,64%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 0-14 éves korosztály népességén belüli száma a vizsgált időszakon belül 2016-ról 2017-re vonatkozóan kisebb csökkenést mutatott, majd 2017-től 2021-ig lassú növekedés kezdődött. 2021-ben ennek a korosztálynak a növekedése erősebb emelkedést mutat, amely várhatóan még néhány évig tartani fog.

A 65 éven felüli korosztály száma kis mértékű folyamatos emelkedése, arra hívja fel a figyelmet, hogy a helyi ellátórendszernek is fel kell készülnie a növekvő számú időskorú lakosság ellátására. A két adat összevetéséből következik, hogy a település öregedési indexe enyhén növekvő, a település „idősödőnek” mondható.

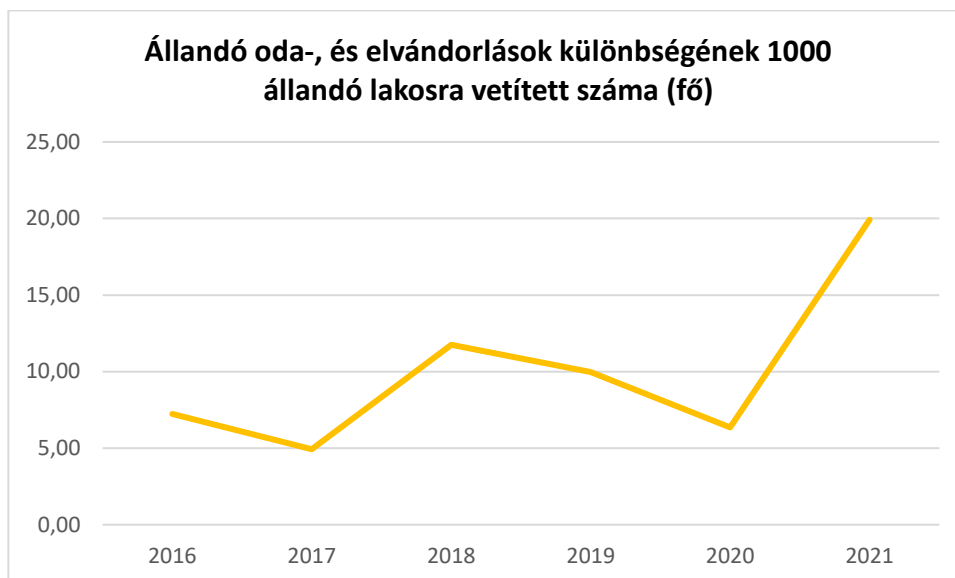
A település önkormányzata az egyre gyakrabban jelentkező igény miatt és felkészülve az idősebb korosztály létszámának várható növekedésére egy bentlakásos idősök otthonának a megépítését tervezte, azonban ehhez nem sikerült pályázati pénzt nyernie. Az épületre vonatkozó tervek elkészültek, azonban úgy tűnik, hogy a megvalósítás komoly anyagi erőforrások hiányát mutatja nem csak maga az épület elkészültének tekintetében, de annak további üzemeltetése területén is.

2023-ban az önkormányzat megkezdte a helyi óvoda ismételt bővítését, hiszen a lakosság számának növekedése a gyermekek körében a kötelező óvodai felvétel során ebben az intézményben jelenik meg először.

Belföldi vándorlások

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	7,24
2017	4,93
2018	11,76
2019	9,98
2020	6,35
2021	19,92

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Egyre többen települtek az elmúlt néhány évben a községbe. Eleinte nem a közeli nagyvárosokból, hanem inkább az ország gazdaságilag elmaradott településeiről. Először az egyéni munkavállalók jelentek meg, majd hamarosan követte őket a család is.

Ez a tendencia nem folytatódott és inkább az ide költöző gyermekes családok vannak többségében, a kedvezményes lakáshitelek lehetőségét kihasználva.

Gönyűre jellemző volt korábban az Erdélyből ideköltözöttek számának növekedése is. Bár egy részük a bejelentkezőknek az állampolgárság megszerzése után azonnal külföldre távozott munkavégzés céljából, ahol többnyire le is telepedtek. Az a réteg maradt jellemzően a községben, akik elsősorban vásározásból élnek. Ők ingatlanokat vásároltak maguknak jellemzően a falut kettészelő 1-es út mentén. Gyermkeiket a helyi óvodába, iskolába járatják és igyekeznek gyökeret eresztetni.

A környező nagyvárosok sok újonnan érkező munkaerőt alkalmaznak, akik családjukkal jellemzően a város melletti falvakban telepednek le. Ez az ingázós életmód egyértelműen érezhető Gönyűn is, ők jellemzően igénybe veszik a gyermekeik részére a bölcsődét, óvodát, esetenként az iskolát is, azonban a község életében kevésbé vesznek részt, a civil szervezetekben nem igazán vannak jelen. Ennek a csoportnak az integrálódása szükséges a település jövője szempontjából, mert fontos, hogy az ide települők sajátjuknak érezzék a falut, gyermekeik itt eresszenek gyökereket, itt kössenek barátságokat, hogy felnőttként is Gönyűn képzeljék majd el a jövőjüket. Ezzel lehetne hosszú távon biztosítani azt is, hogy a falu ne öregedjen el.

Természetes szaporodás

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-6,26
2017	-3,95
2018	-1,31
2019	-2,25
2020	2,54
2021	2,80

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A születési és halálozási mutatók alapján a vizsgált időszakban a halálozások száma a 2016-os évet követően egészen 2019-ig, nagyobb volt a születések számánál, így a természetes szaporodás negatív előjelűvé vált. Ez a tendencia 2020-tól erős változáson ment keresztül.

A gyermekvállalás területén 2014 után kezdődően csökkenés volt tapasztalható egészen 2017-ig, amikortól ismét lassú javulás kezdődött, 2020-tól kezdve pedig megugrott a születések száma.

Az, hogy a településen élők száma inkább emelkedőben van és nem csökkenőben, annak tudható be, hogy az ideköltöző emberek általában családosak, több kisgyermekkel érkeznek hozzánk.

Értékeink, küldetésünk

Községünket az 1400-as években a Héderváry család tulajdonaként már várral rendelkező mezővárosként említették. Az 1850-es években egyre nagyobb fejlődés indult meg a faluban, amikor is a Dunán megjelentek a gőzhajók és a településen már kikötő is működött. Az itt megálló hajókat 7 mézárszék és hentesüzlet látta el. A II. világháború után azonban Komárom kikötőjét fejlesztették, így településünk jelentősége egyre csökkent és ehhez az is nagyban hozzájárult, hogy a vízforgalom után a közúti forgalom is áthelyeződött, mivel az autópálya építése is elkerülte a falut.

Nagy változást hozott az utóbbi évtizedekben, hogy az 1990-es évek közepétől megindult a Győr-Gönyű Országos Közforgalmú Kikötő építése és ezzel együtt megkezdődött az ipari terület beépülése is, amely napjainkban is folyamatosan bővül, jelentős cégek települtek a község ipari területére.

Felmerült a község közigazgatási területén egy olajgyár és egy kavicsbánya létesítése is, amelyről jelenleg rendkívül kevés információ áll az önkormányzat rendelkezésére.

Győr-Moson-Sopron Vármegye fejlettsége is pozitív irányban befolyásolja településünk helyzetét. Megyénk területén haladnak keresztül a Közép- és Nyugat-Európát összekötő fontos útvonalak, az M1-es autópálya és a Duna egyre nagyobb fontosságú vízi útja.

A település keleti határán is több nagyobb cég üzemel. Itt telepedett le már évtizedekkel ezelőtt a Wiesbauer Dunahús Kft., és a Leier Hungaria Kft, néhány éve pedig a falu központjában az Euro-Clear Magyarország Kft.

A települést egyre inkább felfedezi a víziturizmus, mivel néhány éve az önkormányzat épített egy sólyát a kishajók vízre eresztéséhez, illetve azok szárazra emeléséhez.

Ehhez kapcsolódóan kiépült a turizmust szolgáló tanösvény, átadásra került a község múltját bemutató Hajóskiállítás, valamint egy kulturált, melegkonyhás, közvetlenül a vízparton fekvő és két vendégszobával is rendelkező tanyaház.

A település múltjának megőrzésén a Gönyői Honismereti Egylet a lakossággal szorosan együttműködve dolgozik, folyamatosan gyűjtik a tárgyi emlékeket, kiadványokat készítenek a hajós múltról és hajós családokról, a község gazdag múltjának mindennapjairól. Az önkormányzat anyagi támogatásával és pályázati források felhasználásával 2018-ban átadásra került a Hajóskiállítás.

Az önkormányzatnak is célja, hogy őrizze és gazdagítsa községünk értékeit. Célunk, hogy Gönyű nyugodt, egészséges, korszerű otthona legyen az itt élőknek és vonzó célpontja vendégeinek. A lakosság komfortérzetének növelése érdekében az utóbbi időben játszóterek és pihenőparkok kerültek kialakításra, felújításra került a sétány, ami a Duna mellett húzódik, elkészült a díszter, ahol az állami ünnepeinket tarthatjuk meg és felújításra került a parti sétány, melynek további kiépítését és közvilágítással való ellátását is tervezi hosszú távon az önkormányzat.

2020-ban átadásra került az új Egészségház, amely magába foglalja a fogászati szakrendelést, a házi orvosi ellátást, a védőnői ellátást és a gyógyszerteret, valamint kialakításra került benne egy gyermekorvosi rendelő is, bár még gyermekorvosi ellátás nincs a településen. Gyermekorvost, mint szakorvost a saját gépjárművel nem rendelkező szülők jelenleg csak úgy tudnak igénybe venni, ha tömegközlekedéssel utaznak a közeli nagyvárosba. *Az önkormányzat ezért továbbra is egyik fontos feladatának tekinti sok kisgyermekes szülő kérésére, hogy gyermekorvos dolgozzon a faluban. Ehhez rendelkezésre áll a már kialakításra került korszerű rendelő. A körzetek finanszírozhatósága szempontjából semmiképpen nem célszerű olyan körzetet kialakítani, hogy gyermekkörzet esetén a kialakított körzet 14 év alatti lakosainak száma 600 fő alatt legyen. A KSH által kiadott adatok alapján (állandó lakosságot tekintve) településünkön 563 fő volt 2022-ben a 14 év alatti gyermekek száma. A házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000. (II. 25.) EüM rendelet 17/A. § (2) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a házi orvosi körzetben ellátott lakosság számának házi gyermekorvosi körzet esetén legalább a 600 főt el kell érnie.*

Nagy lehetőséget látunk turisztikai szempontból a településünkön magántulajdonban lévő területen álló és műemlékvédelem alatt lévő Postakocsi Fogadó felújításában, amely közvetlenül a Duna partján helyezkedik el. A fogadó előtti teret az önkormányzat 2023-ban megvásárolta és ott egy parkosított területet szeretne létrehozni.

Iparterületünkön több cégnek is biztosított még terület a letelepüléshez. Az önkormányzat folyamatosan dolgozik olyan cégek felkutatásában, melyek nem környezetszennyezők és olyan telephelyet keresnek, amely közúti, vízi és vasúti kapcsolattal is rendelkezik.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gönyű Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet.

A foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében válhat szükségessé intézkedések megtétele. A köznevelési intézményeket – az óvoda és bölcsőde kivételével – érintő intézkedések érdekében az önkormányzat együttműködik a Győri Tankerületi Központtal.

Kiemelt feladat a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Fő célkitűzéseink:

- a megkülönböztetéstől mentes gondolkodás erősítése,
- az estleges hátrányos megkülönböztetés csökkentése és megszüntetése,
- az esélyegyenlőség folyamatos érvényesítése a különböző önkormányzati határozatok és intézkedések megtételében,
- az együttműködés összehangolása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a
közoktatási,
közfoglalkoztatási,
közművelődési,
szociális és
egészségügyi szolgáltatás területén.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása;
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent ”Módszertani Útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
  - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
  - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
  - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
  - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
  - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
  - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
  - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás-politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás-politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózáspolitikai tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció

Annak ellenére, hogy jogszabály már nem írja elő a költségvetési koncepció elkészítését, a polgármester november 30-ig – a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-ig – benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület határozat formájában hagy jóvá.

Gazdasági program

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az önkormányzat képviselő-testülete ciklusának időtartama alatt, az önkormányzati feladatok ellátása egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint történjen.

A gazdasági program tartalmazza különösen:

- a fejlesztési elképzeléseket,
- a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését,
- a településfejlesztési politika célkitűzéseit,
- az adópolitika célkitűzéseit,
- az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat, a településüzemeltetési politika célkitűzéseit,
- a szociálpolitika, családok támogatása, egészségügy kérdéseit,
- a kultúra, művészetek, sport, civil kapcsolatok, egyházak, kisebbségek kérdéseit,
- a közbiztonsággal kapcsolatos kérdéseket,
- a környezetvédelem körét.

A gazdasági programot a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Gondoskodni kell arról, hogy az ötéves gazdasági program összhangban legyen a hosszú távú településfejlesztési programmal.

A gazdasági program a választási ciklusra szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmaz, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzati döntések irányát és összehangoltabbá teszik azokat. A célkitűzések megvalósításakor a testületnek ügyelnie kell arra, hogy az egyes elképzelések úgy valósuljanak meg, hogy azok a legfőbb célként meghatározottakat segítsék, járuljanak hozzá a részcélok megvalósításához.

Gönyű Község Önkormányzatának Gazdasági Programja nem takarékosági terv, hanem a község feladat-centrikus működtetésének és fejlesztésének stratégiai terve. Program, melynek célja, hogy Gönyű fejlődésének üteme fenntartható, életének komfortja biztosítható és javítható legyen.

A Gazdasági Program a működésre és a fejlesztésre fordítható források arányának kiegyensúlyozott, fejlesztésorientált alakítására törekszik. Előnyben részesíti azokat a programokat, amelyek a település fenntartható fejlődését segítik elő.

A község fenntartható fejlődése, jövedelemtermelő kapacitása szempontjából meghatározó jelentősége van népességmegtartó képességének. A Gazdasági Program elsőséget ad a dinamikus, személyes boldogulásra is esélyt adó, a Gönyűn élők komfortérzetét javító, identitásának, érzelmi azonosulásának kialakulását elősegítő programoknak.

A Gazdasági Program prioritásnak tekinti a kötelező önkormányzati feladatok teljesítését, a jogkövető magatartást, ezért elsőbbséget biztosít a törvény által előírt kötelezettségek teljesítését szolgáló programoknak.

2023-2028-ban közvetlen munkahelyteremtő beruházást a község nem tervez. A település területén letelepült vállalkozások elsősorban a képzetlen vagy alacsonyán képzett munkaerőt igénylik. A magasan képzett munkaerő továbbra is ingázik Győrbe és kis számban Komáromba.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az Önkormányzat:

- segíti a helyi gazdaság megerősödését, ehhez igyekszik kedvező feltételeket teremteni, hogy a vállalkozók számára munkahely-bővítési lehetőséget teremtsen,
- a közszolgáltatások megtartása, illetve bővítése révén munkahelyet teremt és tart fenn a köztisztviselők, közalkalmazottak foglalkoztatásával,
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében, ehhez a honlapon szükség esetén hirdetési lehetőséget biztosít,
- folyamatosan együttműködik a munkaügyi hivatalokkal, ahol egyre nagyobb szerepet kapnak a közmunkaprogramok, valamint az oktatással egybekötött közmunkaprogramok.

A foglalkoztatásra vonatkozó tervek, koncepciók kiemelt célcsoportját kell, hogy képezze a településen fogyatékkal élők, valamint a nők csoportja.

Településrendezési terv

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. §-a alapján a települési önkormányzat, a településrendezési feladatokat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látja el.

Gönyű község elkészítette a Településképi Arculati Kézikönyvét a jogszabályi előírásoknak megfelelően. (Gönyű Község Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2018. (IX. 27.) önkormányzati rendelete a településképi védelméről)

A Településképi Arculati Kézikönyv figyelembe vette a településszerkezeti tervet, mely az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével környezeti állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. Utolsó módosítása 2022. április 28-án történt.

Településfejlesztési koncepció

Az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza.

Tervezett fejlesztések

- az önkormányzat új területeket von be a fejlesztendő területek közé, melyek turisztikai és rekreációs funkciót kapnak (pl. régi kikötő, erdő, Postakocsi Fogadó előtti tér);
- a volt laktanya 12 lakásos társasházzá történő átalakítása, 40-90 m²-es lakások kialakítása, melyek egy része önkormányzati tulajdonban marad és várhatóan szolgálati lakásként fog funkcionálni;
- közterületek karbantartása, felújítása (utak, járdák, terek felújítása, építése, fűnyírás, síkosság-mentesítés);
- további speciális munkagépek beszerzése a községben végzett munkák megkönnyítésére;
- korszerű szemléletű, fiatalokat is megszólítani képes új programok bevezetése, melyek társadalmi célok megvalósulását szolgálják;
- 14+ korosztály bevonása, kulturált szórakozási lehetőségek biztosítása;
- a helyi könyvtár szerepének erősítése, pl. őszi-téli-tavaszi szüneti játszóház, író-olvasó találkozók szervezésével és a győri könyvtárakból való könyvtárközi kölcsönzési szolgáltatás folyamatos biztosításával;
- Duna-parti sétány keleti irányban történő kiépítésének folytatása;
- közterületi pihenő padok elhelyezése;
- az 1-es úton gyalogátkelőhelyek és közlekedési lámpák létrehozása, sebességmérők telepítése;
- érzékenyítő előadások (pl. fogyatékkal élés témában);
- hétvégi szociális étkeztetés a speciális diétát követők részére (pl. időskori cukorbetegség);
- okoseszközpark bővítése, ezek használatával kapcsolatos tanfolyamok.

2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Gönyű Község Önkormányzata az alábbi társulások tagja:

- Győr Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás,
- Győri Vízi Társulat,
- Szigetköz Natúrpark Egyesület,
- Pannónia Kincse Leader Egyesület,
- Arrabona EGTC,
- Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetség.

Az önkormányzatok számára a társulások létrehozása és fenntartása azért célszerű, mert a társulások a kiegészítő állami támogatások igénybevitelére jogosulttá válnak, mely a társulások részére, a közösen fenntartott intézmények költségtakarékosabb működtetését eredményezik.

A Győr Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás esetében az előző évekhez képest nem történt jelentősebb változás a társulás működésében.

A Győri Vízi Társulat célja a településen található vízi létesítmények fenntartása és rekonstrukciója. A társulatban való részvételt jogszabály írja elő.

Az elkészült Gönyű – Komárom közötti kerékpárút átadása óta jelentősen megnőtt a településen áthaladó kerékpáros forgalom. A község és más környékbeli szervezetek által szervezett kerékpár túrák egyik állomása lett Gönyű. A belterületi kerékpárút felújítása 2023-ban megkezdődik, melyet az önkormányzat saját erőből valósít meg.

Kulcsfontosságúnak tartjuk továbbá azt is, hogy folyamatosan együttműködjünk a településen működő civil szervezetekkel, amelyek a szociális ellátások iránti igények megfogalmazásában, közvetítésében hagyományokkal rendelkeznek. A velük való tényleges párbeszéd fenntartása a döntések előkészítésében, végrehajtásában, a települési szociálpolitika kialakításában komoly

társadalmi erőforrást jelent. Arra törekszünk, hogy a lakosságban meglévő erőforrások, innovatív kezdeményezések, az önkéntesség és a közösségi kohézió erősödjön.

2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat elsősorban a TEIR adatbázisából, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze.

Felhasználásra kerültek az ágazati beszámolók adatai és megállapításai, a különböző területeket érintő szakemberek megállapításai.

Nem minden vizsgálni kívánt területen állt adat a rendelkezésünkre a használható forráshelyeken, ezért, hogy a vizsgált időszak egységes időtartamot foglaljon magába, a 2016-2021-es adatok kerültek a táblázatokban feldolgozásra és a szöveges részekben található utalások a 2021 utáni időszak változásaira, amelyek számszerű adatokkal nem minden esetben kerültek így a teljes időtartam tekintetére nézve alátámasztásra.

Az adatok forrása:

- TEIR rendszer,
- helyi adatgyűjtés,
- 2018-2023 Gönyű község Helyi Esélyegyenlőségi Programja,
- HEP 2022-es felülvizsgálata,
- 2023. évi Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió Gönyű Község Önkormányzata szociális szolgáltatási feladatairól,
- Háziorvosi szolgálat,
- Védőnői szolgálat,
- Gönyői Szociális Alapszolgáltatási Intézmény,
- Gönyői Szociális Alapszolgáltatási Intézmény családsegítője,
- Gönyői Kék Duna Óvoda és Bölcsőde,
- Gönyői Széchenyi István Általános Iskola.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nemcsak tudományos fogalom a szociológiában, hanem a hétköznapi élet jelensége is. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjenek.

A fejlett országokban mélyszegénységen azt a jelenséget értjük, amikor valaki egy relatív szegénységi küszöb alatt, alapvető javakat és közszolgáltatásokat nélkülözve él, és kevés esélye van arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjen. A benne élőket jelentős hátrányok sújtják az élet szinte minden (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy) területén. A mélyszegénységben élők számát leggyakrabban a jövedelmi szegénységgel mérik.

A KSH a mediánjövedelem 40%-át tekinti mélyszegénységi küszöbértéknek, ami 2014-ben havi nettó 45 ezer Ft egy főre jutó (pontosabban: ekvivalens) jövedelmet jelentett. 2014-ben a magyarországi népesség 4,5%-a számított jövedelmi mélyszegénynek. Magyarország 2013-ban az Európai Unión belül a jövedelmi szegénységi sorrendben kevésbé számít szegénynek – főként a többi poszt-socialista országban is megfigyelhető, tervgazdaságból örökölt, kis jövedelmi különbségek és kiterjedt jóléti ellátások miatt –, de az anyagi és halmozott deprivációra épülő mérőszámok alapján Magyarország az európai rangsor utolsó harmadában helyezkedik el. A közhiedelemmel ellentétben a legmagasabb szegénységi kockázatú életkori csoportot nem a nyugdíjasok, hanem a gyermekek alkotják (a magyarok 47%-a szerint az idősek, 25%-a szerint a

cigányok és 16%-a szerint a gyermekek vannak leginkább kitéve a szegénység veszélyének). Ennek egyik oka, hogy a szegényebb háztartásokban az átlagosnál nagyobb a gyermekek aránya, illetve a kisgyermekes családokban az anya gyakran nincs jövedelemszerző helyzetben, így ezek a háztartások kisebb jövedelemmel rendelkeznek. A közvéleménnyel ugyancsak ellentétes tény, hogy bár a mélyszegények körében felülreprezentáltak a cigányok, a többségük mégsem az, a mélyszegények harmada/fele között becsülik csak arányukat. A romák szegénysége nagyrészt alacsonyabb iskolázottságuknak tudható be, részben annak, hogy nagyobb számban élnek leszakadt térségekben, és végül az őket sújtó diszkrimináció is szerepet játszik. A mélyszegénységben élő családok többségének alacsony az iskolázottsága, ami jelentős mértékben korlátozza a munkaerőpiaci elhelyezkedést. Emellett nem férnek hozzá azokhoz a szolgáltatásokhoz, amelyek épp a munkavégzési képességük, vagy egészségi állapotuk javítását szolgálnák (bölcsőde, óvoda, családsegítés stb.), mert jellemzően kisebb településeken laknak, ahol ezek az ellátások hiányoznak, vagy rossz minőségűek. Az alacsony iskolai végzettség fontos szerepet játszik a szegénység átörökítésében, mivel az előbb említett szolgáltatások hiánya visszaveti a kisgyermekkorú fejlődést, amely nagyban meghatározza a gyermekek későbbi iskolai előmenetelét, ezáltal pedig a munkaerőpiaci esélyeit, ami a szegénységből való kiutat jelenthetné. A magyar iskolarendszer nem képes a kezdeti hátrányokat megszüntetni, sőt, céljával ellentétesen felerősíti a szegénységben élők lemaradását, gátolva a társadalmi mobilitásukat. A növekvő mélyszegénység kialakulásának és továbbörökítésének okai az alacsony képzettség és munkanélküliség, a jóléti rendszer szűkös és elégtelen minőségű eszköztára, illetve ezek igénybevitelének hiányosságai, valamint a tervgazdaságból a piacgazdaságba való átmenetkor bekövetkezett gazdaság szerkezeti átalakulások, illetve 2008. évi válságot követő gazdasági stagnálás, a segélyek összegének csökkentése, a hozzáférés szigorítása.

Gönyű külterületi részén ugyan az ingatlanokra nincs bevezetve az ivóvíz- és csatornahálózat, a vezetékes gáz, ennek ellenére ezen a településrészen élők anyagi helyzetük miatt mégsem tekinthetők mélyszegénységben élőknek. Többségében az idősebb korosztályt képviselik az ott élők, akiknek alacsony az iskolai végzettségük, azonban munkaviszonyból származó jövedelemmel vagy nyugdíjszerű ellátással mindannyian rendelkeznek. Emellett mezőgazdasági tevékenységet már nem is folytatnak, haszonállatokat egyáltalán nem tartanak annak ellenére, hogy az ehhez szükséges konyhakerti területek és melléképületek és karámok ingatlanjaikon többségében rendelkezésükre állnak. Ezen tevékenységek elhagyása is mutatja, hogy jövedelmi viszonyaik lehetővé teszik akár az egyszerűen megtermelhető alapvető élelmiszerek – mint pl. a konyhakerti zöldségek – boltból való megvásárlását. Erről a településrésztől a menetrendszerű busszal tudnak közlekedni az ott élők, úgy a falu belterületére, mint a közeli nagyvárosba, Győrbe.

A legutóbbi helyi önkormányzati választáskor a nemzetiségi listán két ember szerepelt, mint roma nemzetiségű választópolgár.

A külterületen roma családok nem élnek.

Gönyű belterületén egészen a 2018-as évig összesen két roma család élt, akik a falu közösségébe sikeresen beilleszkedtek, anyagi nehézségeik nem voltak, gyermekeiket iskoláztatták, önkormányzati támogatásra nem szorultak.

Az utolsó néhány évben több, Erdélyből érkező roma család is megtelepedett községünkben, akiknek többsége vásározásból él. Anyagi nehézségeik nincsenek, nem csak vállalkozásukban, de háztartásukban is több embernek adnak munkát. Ugyanakkor ezeknek a családoknak nagyon alacsony az iskolai végzettségük, hivatalos ügyeik intézése során derült ki, hogy a felnőttek többsége nem tud írni és olvasni.

A településünkön jelenlévő néhány üzem munkaerőhiánnyal küzd, így az utóbbi időben az ország más részeiről idehozott romáknak kínálnak munkalehetőséget, akiket jellemzően munkásszállásokká alakított családi házakban helyeznek el, vagy szervezeten utaztatnak napi szinten az őket toborzó magánvállalkozások, alapítványok.

Néhány munkavállaló a helyben elszállásoltak közül itt alapított családot és itt szándékozik véglegesen is letelepedni. Ezt elsősorban a helyi adottságok miatt kialakult magas ingatlan árak teszik számukra szinte lehetetlenné.

Mindent összegezve kimondhatjuk, hogy mélyszegénységben élők jelenleg nincsenek a településünkön.

A romák száma nem számottevő a lakónépességhez viszonyítva, azonban az elmúlt évekhez képest, elmondható, hogy alig kimutathatóan ugyan, de növekedésnek indult.

Településünkön probléma lehet a jövőben a szegénységben élők jelenléte. A szegénységben élők leszakadása, a kiszorulás az életlehetőségekből, a foglalkoztatás és az egészségügyi szolgáltatások területén képviselteti magát az országos adatok vizsgálata szerint, ezért ezen a területen kell majd különös figyelmet fordítanunk a prevencióra. Elsősorban az iskolai végzettség szintjének emelése lehet ehhez fontos eszköz.

A mélyszegénység kialakulásához összetett folyamatok és hiányok vezetnek. Ezért a kezelésére, enyhítésére, megoldására sem lehet egyetlen szakmát, intézményt megjelölni. Interszektorális együttműködésekre épülő programokra – amelyben jelen van az oktatás, a szociális szakma, az egészségügy, a közösségi művelődés, a közösségfejlesztés, a vidékfejlesztés – és gazdaságfejlesztésre van szükség.

Gönyűn 2023-ban találkoztunk először azzal a problémával, hogy az elárverezett ingatlanjukat elhagyni kényszerültek a családjuk – egy kivétellel –, nem fogadta be, akár csak ideiglenesen sem. Jellemzően ezekben az esetekben többgyermekes, vagy idős szülőkről van szó, ahol a család összefogására és segítségére minden esetben számíthatnának az érintettek, azonban életvitelük, káros szenvedélyük vagy a családtagokkal kialakult viszonyuk miatt, erre nem kerül sor. Ők általában elhagyják a települést és másutt keresnek az itteninél olcsóbb szálláslehetőséget.

Ezeknél az eseteknél, szinte minden érintett életmódja hozzájárult ahhoz, hogy az ingatlanjuk fenntartására, az ezzel kapcsolatos számláik kiegyenlítésére nem fordítottak gondot, életvezetési problémáik a község lakossága előtt ismertek voltak és így a kiadó helyi ingatlanokban sem kaptak az itt élőkől lakhatási lehetőséget, így kimondható, hogy lakhatási problémájuk megoldása elsősorban életmódjukból, pénzügyi problémáikból adódott.

Az önkormányzat jelenleg két családi házzal és egy szociális bérlakással is rendelkezik.

Kimondható, hogy Gönyűn:

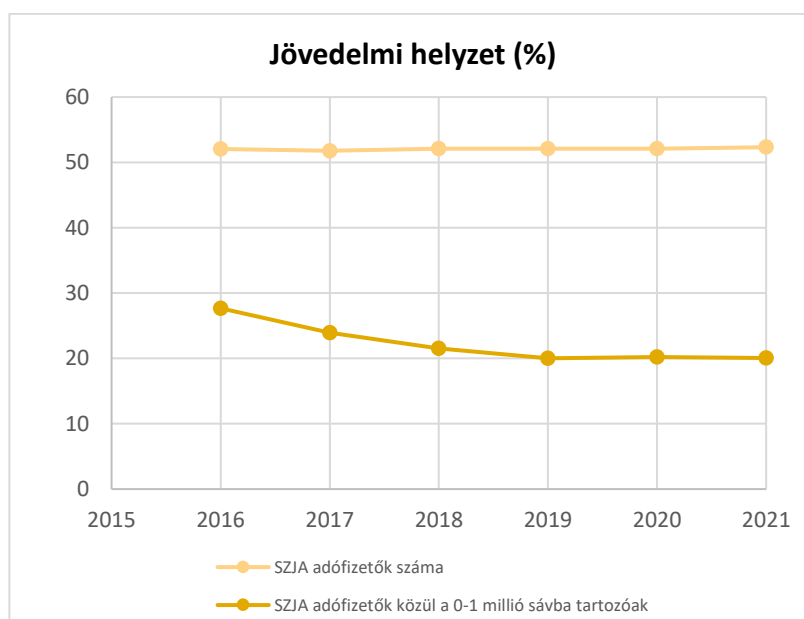
- gyermeket vagy időskorút,
- bántalmazott nőt,
- fogyatékkal élő személyt érintő ellátatlanságából eredő, azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőségi probléma eddig nem merült fel.

Mélyszegénységről, mint jelenségről a település tekintetében eddig egyáltalán nem beszélhettünk. Ezt támasztja alá az a tény, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt több éve senki nem kényszerült igénybe venni, ilyen irányú kérelmet be sem nyújtottak, illetve a szociális támogatások iránt benyújtott kérelmek száma éves szinten nem haladja meg a 2-3 esetet. *A gyermekek részére adható iskolakezdési támogatást a helyi iskolások egyötöde igénybe sem veszi.* Ez a szinte kivételezettnek mondható helyzet lassú változáson fog várhatóan a közeljövőben átmenni, amit elsősorban a megelőzéssel próbál az önkormányzat kezelni.

3.1. A jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	52,06	27,67
2017	51,78	23,95
2018	52,09	21,53
2019	52,09	20,02
2020	52,10	20,23
2021	52,32	20,07

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkről általánosságból elmondható, hogy a lakosság jó körülmények között élt, azonban ez kis mértékben ugyan, de változóban van. Az eddig középrétegnek tekinthető családokban is egyre többen keresnek másodlagos jövedelemforrást, a korábbi megélhetési szint fenntartása érdekében. Továbbra is jellemző, hogy szinte minden család saját tulajdonú családi házban lakik, amelynek azonban a törlesztése és fenntartása ma már egyre nehezebben gazdálkodható ki. Településünkön megjelent a régi házak vagy nagyobb épületek illegális munkásszállóvá alakítása, ahol jellemzően roma, ukrán, filippinó és egyéb nemzetiségű vendégmunkások átmeneti elszállásolása történik.

A lakosság vagyoni helyzetére jellemző, hogy tartalék képzésére egyre kevesebb család tud pénzt elkülöníteni annak ellenére, hogy igény lenne rá és igyekeznek is ennek érdekében mindent megtenni. Mindenki szeretné biztosítani a nyugodt nyugdíjas éveit vagy éppen a gyermekeik taníttatásának költségeit. Az idősebb korosztály csak arra tud félretenni, hogy haláluk esetén a temetés költségei ne jelentsenek majd anyagi megterhelést a leszármazottjaiknak. A gyermekeket is nevelő családok pedig igyekeznek csökkenteni a kulturális programok számát, elmaradnak a családi nyaralások, vagy például csökken a táboroztatások száma.

A nyári gyermekfelügyelet megoldása a jövőben egy olyan feladat, amely megköveteli az iskola, óvoda és az önkormányzat szoros együttműködését annak érdekében, hogy nyáron a szülők biztonságosan tudják elhelyezni a gyermekeiket, amennyiben a szülői szabadságok felhasználása nem bizonyul elégségesnek az iskolai szünetek esetén. Egyre nagyobb az igény a szülők részéről, hogy az óvodai nyári leállások egybefüggő időtartamát is csökkentsék, vagy ezek idejére helyben találjanak megoldásait azoknak a gyerekeknek a számára, akiket a szülei nem tudnak más településen óvodába járatni ebben az időszakban.

Jelenleg több ház is a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. tulajdonában van a tulajdonosok eladósodása miatt, és néhány ingatlan az árverezése is megtörtént. Az árverezést követően korábban mindegyik család albérletben ugyan, de a településen maradt. *Ez a tendencia megszakadt és bár az elárverezett ingatlanok tulajdonosai elsősorban helyben keresnék a lakhatást, az ingatlanjaikat kiadók nem fogadják őket, ismerve korábbi magatartásukat, amely a kilakoltatásukhoz vezetett. A község lakóinak megítélése szerint, nem minden esetben megbízhatóak és nem is fizetőképesek, így a segítőkészség is kevésbé irányul meg feléjük.*

A településen valamivel több, mint 1200 db lakóingatlan található. Csak néhány otthonban él egyszerre több generáció, bár az idei évben egyre többen jelezték, hogy meglévő családi házaik többgenerációssá tételével szeretnék megoldani a gyermekeik részére a lakhatást, illetve néhány esetben az idős szülőkről való gondoskodásnak is ezt a formáját választják. Ennek elsődleges okai a magas ingatlanárak, a magas építőipari költségek, a rendkívül magasra emelkedett rezsi árak, a településen kialakult építési telkek hiánya.

Az ingatlanok túlnyomó többségére be van vezetve az ivóvíz, a csatorna, a gáz. Mindenütt be van vezetve a villany. Az ingatlanok konyhakertjeit nagyon kevesen művelték, leginkább parlagon hagyták. Ez az utóbbi években a pandémia miatt, majd a háborús veszélyhelyzet kialakulása miatt megváltozni látszott, azonban komolyabb eredményeket nem hozott. Eleinte csak hobbiból, de 2022-ben már a háztartási kiadások csökkentése céljából is egyre többen művelni kezdték a veteményeskertet, mára azonban a kezdeti beáratásból fakadó lelkesedés alább hagyott.

Mezőgazdasággal foglalkozó vállalkozások nem igazán jellemzőek a településre, több hektáros területtel csak 2-3 gazda rendelkezik, ők állatokat is tenyésztnek. Néhány háznál ismét van sertéstartás és egyre több háztartás nevel szárnyasokat, ezen háztartások száma azonban még így is elenyésző.

Az elmúlt két évben ismét megjelentek a kézműves élelmiszerek a településen házi tej, sajtok, füstölt hússok formájában, melyekre egyre nagyobb igény mutatkozik a lakosság részéről. Az önkormányzat helyi termelői piac beindítását tervezte 2021-ben, hogy ezzel is lehetőséget teremtsenek a háztartások mezőgazdasági termékek árusításából származó bevételeinek növelésére, azonban ez eddig a termelők jelentősebb érdeklődésének hiányában nem valósult meg. Jellemzően inkább a kereslet van jelen és nem a helyi termelők.

Mostanra mindkét szomszéd településen működik termelői piac, így a községünk lakosai nagy számban ide járnak át vásárolni és ezért a helyi termelői piac kialakítása okafogyottá vált.

Kimondható, hogy a településen a néhol jelenlévő szegénységet számos társadalmi tényező befolyásolja, mint pl. a társadalmi és kulturális hátrányok, alacsony iskolai végzettség, egészségügyi állapot, de leginkább a jövedelmi viszonyok.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcseleme, hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés néhány esetével továbbra is találkozhatunk, amely az országos helyzethez hasonlóan, leginkább a nők rész munkaidős foglalkoztatásának hiányában nyilvánul meg. *Ennek a problémának a megoldására törekszik a helyi önkormányzat a 2023-ban történő bölcsődei és óvodai férőhelyek számának növelésével.*

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

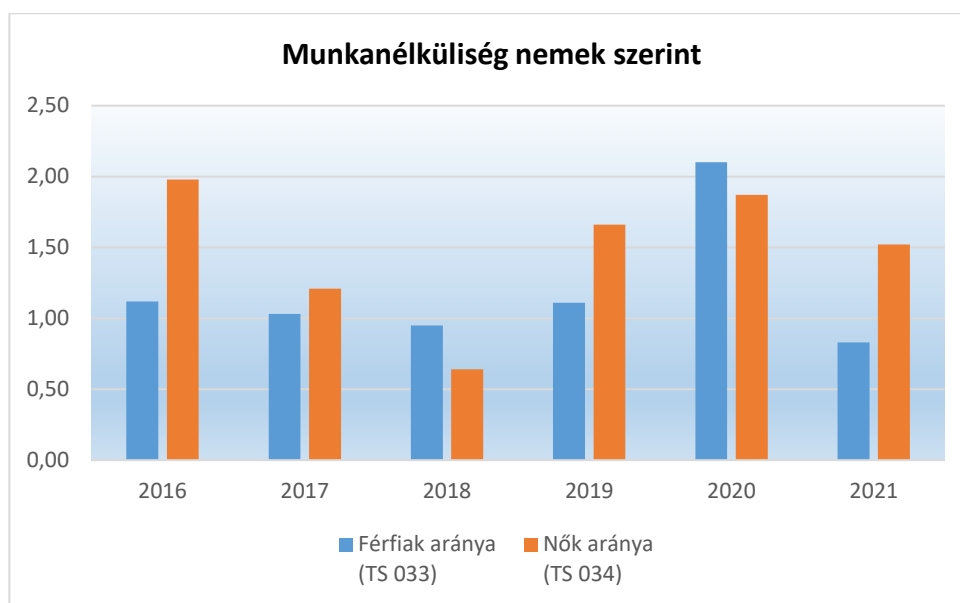
A helyi önkormányzat az Flt 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai követelményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

a) Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	1,12	1,98	1,55%
2017	1,03	1,21	1,12%
2018	0,95	0,64	0,80%
2019	1,11	1,66	1,39%
2020	2,10	1,87	1,99%
2021	0,83	1,52	1,18%

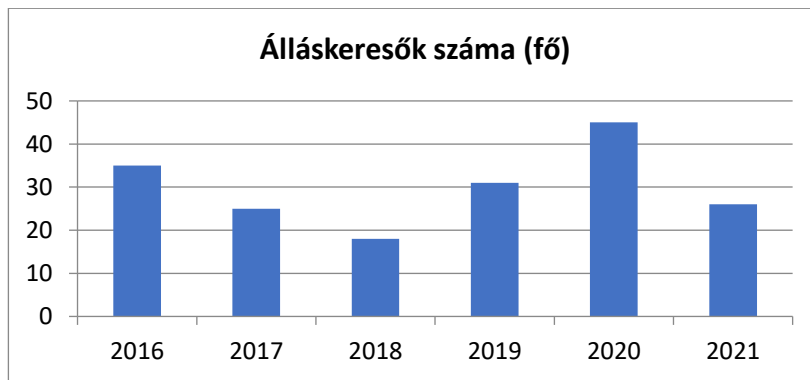
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nemek megoszlása a munkanélküliség tekintetében inkább mutatja a nők nagyobb arányát a 2020. év kivételével, azonban a 2016. évi és a 2021. évi adatok szignifikáns értéket mutatnak. A 2021. évi nagy eltérésben valószínűleg közrejátszott a pandémia okozta veszélyhelyzet is, amikor többségében a nők voltak kénytelenek otthon maradni a kisebb gyermekekkel.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		35	25	18	31	45
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	3,00	3,00	2,00	4,00	3,00	0,00
	%	8,57%	12,00%	11,11%	12,90%	6,67%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	5,00	3,00	3,00	3,00	5,00	6,00
	%	14,29%	12,00%	16,67%	9,68%	11,11%	23,08%
26-30 év (TS 039)	Fő	2,00	3,00	2,00	4,00	1,00	1,00
	%	5,71%	12,00%	11,11%	12,90%	2,22%	3,85%
31-35 év (TS 040)	Fő	5,00	3,00	1,00	4,00	2,00	1,00
	%	14,29%	12,00%	5,56%	12,90%	4,44%	3,85%
36-40 év (TS 041)	Fő	4,00	4,00	2,00	6,00	4,00	3,00
	%	11,43%	16,00%	11,11%	19,35%	8,89%	11,54%
41-45 év (TS 042)	Fő	4,00	1,00	1,00	4,00	7,00	6,00
	%	11,43%	4,00%	5,56%	12,90%	15,56%	23,08%
46-50 év (TS 043)	Fő	2,00	4,00	1,00	1,00	9,00	1,00
	%	5,71%	16,00%	5,56%	3,23%	20,00%	3,85%
51-55 év (TS 044)	Fő	3,00	0,00	2,00	0,00	6,00	1,00
	%	8,57%	0,00%	11,11%	0,00%	13,33%	3,85%
56-60 év (TS 045)	Fő	4,00	2,00	0,00	0,00	3,00	3,00
	%	11,43%	8,00%	0,00%	0,00%	6,67%	11,54%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	2,00	4,00	5,00	5,00	4,00
	%	8,57%	8,00%	22,22%	16,13%	11,11%	15,38%

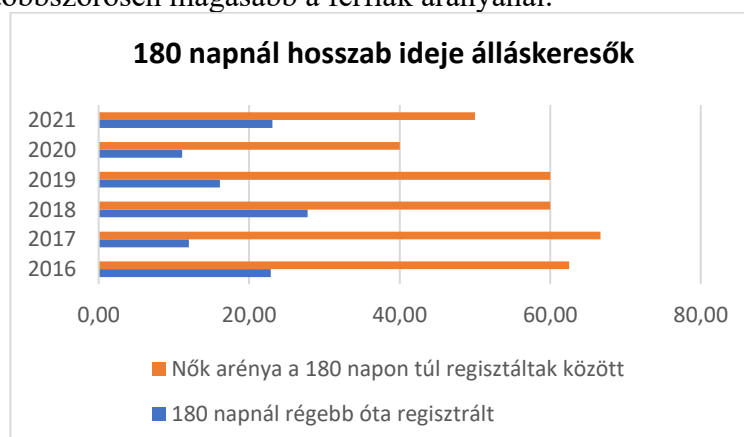
Az álláskeresők száma 2021-ben viszonylag alacsonyabb, aminek az oka vélhetőleg az, hogy családonként általában egy felnőttnek otthon kellett maradni a kisgyermekes családok esetében az iskolai és óvodai bezárások miatt, amelyet a covidal kapcsolatos központi intézkedések generáltak.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	22,86	62,50
2017	12,00	66,67
2018	27,78	60,00
2019	16,13	60,00
2020	11,11	40,00
2021	23,08	50,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek között hosszan tartó tendencia, hogy a nők aránya jellemzően többszörösen magasabb a férfiak arányánál.

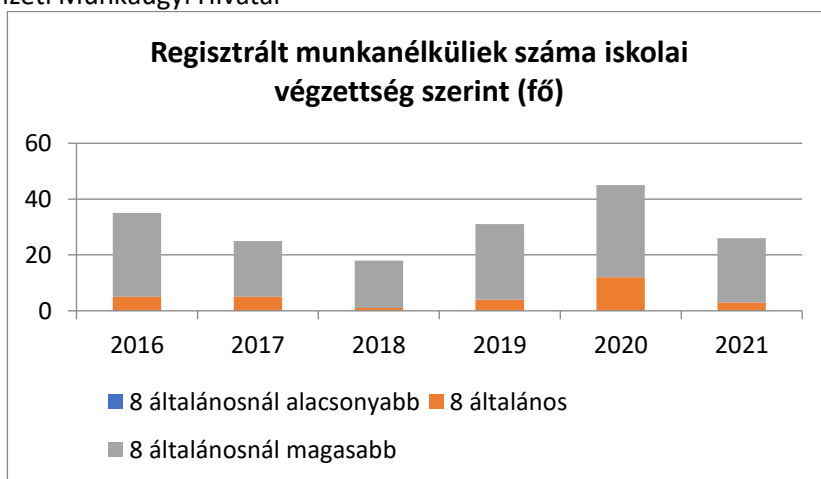
Településünkön a munkanélküliség csak kis mértékben van jelen. Ugyan a 90-es években sok nagy győri cég tönkrement és megszűnt, ami miatt az alacsonyabb szakképesítésű dolgozók az utcára kerültek, azonban a szorgalmas, munkaszerető emberek, rövid időn belül megkeresték az új munkalehetőségeket. Ebben a segítségükre volt az akkor éppen Gönyűre telepedő nagy cégek munkaerőigénye is, illetve a térségbe újonnan letelepedő Audi Hungária Zrt. is. Az ipari parkba települő új cégek munkaerő felvétele szinte elenyészőnek tekinthető még mindig. Szó van a jövőben egy olajgyárnak és egy kavicsbánya kialakításának az esetleges telepítéséről, amelynek a megvalósulása bizonytalan és munkaerő felvétel szempontjából nem igazán látható, hogy mekkora helyi létszámszükséglettel működne.

Elsősorban munkalehetőségek iránt érdeklődnek az emberek az önkormányzatnál és továbbra sem emelkedik egyelőre a szociális támogatások igénybevétele iránti igény. Ennek az is az oka, hogy a Gönyői Önkormányzati Kft-nél, szinte mindig van munkaerő felvétel az alacsonyabb iskolázottságú munkaerő részére, akik így addig sem maradnak ellátás nélkül, amíg ismét, jobban fizető állást találnak maguknak.

b) Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	35	0	0,00%	5	14,29%	30	85,71%
2017	25	0	0,00%	5	20,00%	20	80,00%
2018	18	0	0,00%	1	5,56%	17	94,44%
2019	31	0	0,00%	4	12,90%	27	87,10%
2020	45	0	0,00%	12	26,67%	33	73,33%
2021	26	0	0,00%	3	11,54%	23	88,46%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az alacsony iskolázottsági mutatók kialakulásának egyik oka országosan is az, hogy a tankötelezettséget 18 évről, 16 évre csökkent. Az iskolai tanulmányok be nem fejezése hátterében nem fordult elő, hogy azt a megélhetés miatti munkába állás akadályozta volna a településünkön. Néhány éve azonban jelen van az a bevándorló réteg, amely felnőtt korára is analfabéta maradt. Korábbi terveink között szerepelt az analfabetizmus felszámolása, azonban az erre irányuló erőfeszítéseink sikertelenek maradtak. Már az érintett személyek felmérése is akadályokba ütközött. Jellemzően huszoneves kortól felfelé tapasztaltuk a Románia erdélyi részéről betelepült, vásárolásból élő családok tagjai között, hogy nem tudnak írni, olvasni. Néhányan közülük a nevüket tudják csak leírni. Ennek ellenére életvitelükben, ügyeik intézésében elmondásuk szerint ez nem jelent akadályt. A férfiak minden esetben jogosítvánnyal rendelkeznek, a családok „külső és belső cselédet vagy cselédeket” tartanak. Ezek az emberek kísérik őket hivatalokba és minden más helyre, ahol előfordulhat, hogy valamit el kell olvasni vagy ki kell tölteni. Kiskorú gyermekeiket óvodába, iskolába járatják, a tanulásban általában helybeli női alkalmazott segíti a gyermekeiket, a nagyobb gyermekek pedig segítenek az olvasásban, iratok kitöltésben a szülőknek. A megkérdezettek próbálták tagadni ezt a műveltségbeli hiányosságukat és ha mégis elmondták, akkor is azt az álláspontot képviselték, hogy a vásároló életmódjuk nem teszi lehetővé a tanulást és önként nem is kívánnak ebben részt venni.

c) Közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

A foglalkoztatáspolitikai a munkaerőpiac olyan külső szabályozó rendszere, amelyik a munkaerőpiacot úgy igyekszik befolyásolni, hogy ezáltal harmonikusabb legyen a működése és egyúttal érvényesüljenek, mozgásteret, megvalósulási lehetőséget kapjanak a társadalmi funkciók.

A foglalkoztatáspolitikai aktív eszközei: Aktív eszközcsoport, ami a foglalkoztatás elősegítésére szolgál. Célja, hogy minél hamarabb visszakerüljenek a munkaerőpiacra azok, akik kiszorultak. A kínálatot megpróbálja a kereslethez igazítani. Típusai a követő (a már kialakult feszültséget kezeli, amikor a személy megjelenik a munkaügyi központban) és preventív típusú aktív eszközök (mielőtt kirúgjuk próbáljuk meg képezni, esetleg átképezni.)

Intenzív álláskeresés:

- Vállalkozóvá válás támogatása
- Foglalkoztatást bővítő támogatás
- Továbbfoglalkoztatási támogatás
- Közhasznú munka támogatása
- Munkahelyteremtés támogatása
- Álláskeresést ösztönző támogatás
- Önfoglalkoztatás támogatása
- Járulékátvállalás
- Területi mobilitást elősegítő, ösztönző támogatása

A foglalkoztatáspolitikai passzív eszközei: A munkanélküliek ellátásával, az aktív lakosság szolidaritását fejezi ki. A passzív eszközök a foglalkoztatáspolitikai inkább kényszerűségből, kötelezettségből vállalt és alkalmazott, átmeneti eszközei. Az átmenetileg a munkaerőpiac szélére sodródottak megélhetéséről ugyanis mindenképpen gondoskodni kell.

Típusai:

- munkanélküli járadék: különbség a munkanélküli segély és a munkanélküli járadék között az, hogy a segély alapja a rászorultság elvén, a járadék a biztosítottság elvén működik. Alapja az 1 %-os munkavállalói járulék.

- nyugdíj előtti munkanélküli segély: 5 évvel a nyugdíjkorhatárt megelőzően, megfelelő idejű munkaviszony esetén, legalább 140 napig kapott munkanélküli járadékot, nincs számára munkalehetőség. Mértéke a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj 80 %-a.
- költségtérítés: a munkanélküli személy költségeit (pl.: munkakeresés) meg kell téríteni. Ha a munkahelykeresés tartósan sikertelen marad, a foglalkoztatáspolitikai intézkedések kénytelen lemondani a munka nélkül maradókról. A további sorsát ugyan követi, de ellátásukat tekintve átadja őket a szociálpolitikának. Ezért a szociálpolitikai ellátás a foglalkoztatáspolitikai passzív eszközeinek feltétlen szükséges követő eleme.
- rendszeres szociális segély: a rászorultság elvén működik. Akkor jár, ha az érintett kimerítette a munkanélküli ellátást, a családjában az egy főre jutó jövedelem összege nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének a 80%-át és vállal legalább 30 nap közcélú munkát.

Munkaerő-piaci szolgáltatások: A munkaerő-piaci szervezet a munkahelykeresést, az ahhoz való hozzájutást és megtartást szolgáltatások nyújtásával is elősegíti, amelyeket munkaerő-piaci szolgáltatásoknak nevezünk, amelyek tulajdonképpen az aktív és a passzív eszközöket egészítik ki.

3 típusa van:

- információnyújtás (többféle szolgáltatással együtt is nyújtható),
- tanácsadás (pályaválasztási, pszichológiai, rehabilitációs, álláskeresési),
- munkaerő közvetítés.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	18	17
2017	24	15
2018	11	11
2019	8	7
2020	56	8
2021	11	7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az önkormányzat a közfoglalkoztatás keretein belül igyekszik a teljes igénybe vehető létszámot foglalkoztatni, ezzel biztosítani az alacsony képzettséggel rendelkezők részére a megélhetést és egyúttal a munka világába történő visszavezetést elősegíteni. Néhányan bent ragadtak ebben a státuszban, bár ők is próbálnak munkahelyet találni, azonban az iskolázottság és néhány alapvető képesség hiányában ez számukra megugorhatatlan akadály maradt, így kis idő elteltével ismét visszakerültek közfoglalkoztatottakként a rendszerbe.

d) A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

A két közeli város Győr és Komárom. Győr egyben megyeszékhely is. Itt működik a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya és a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya. A város tömegközlekedéssel és egyénileg érhető el településünkötől, távolsága 20 km.

Mivel Komárom már másik megyéhez tartozik, így ide csak munkavállalás miatt járnak a településünkön élők, távolsága szintén 20 km.

Helyi, aktív egyéni vállalkozások száma a 2020-as adat szerinti 181-ről már 231-re emelkedett és ebből 214-nek van Gönyűn a székhelye is. Jellemzően családi vállalkozások és csak néhány esetben fordul elő, hogy családtagokon kívül más alkalmazottakat is foglalkoztatnak.

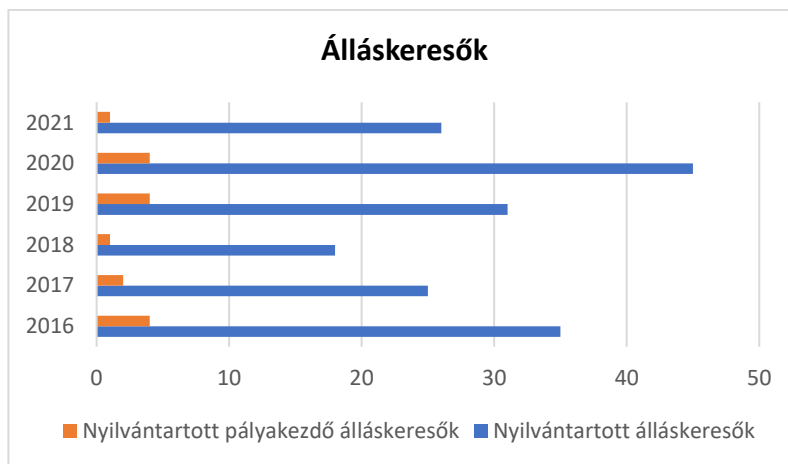
e) Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	35	4
2017	25	2
2018	18	1
2019	31	4
2020	45	4
2021	26	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fiatalok foglalkoztatásának egyik akadálya a munkavállalók részéről az irreális fizetési elvárás, míg a munkáltatók részéről pl. az előírt szakmai gyakorlat megléte. Gyakori, hogy olyan területeken is idegen nyelv ismeretét kérik, ahol a munkavégzés során erre nincs is szükség. Azok a fiatalok, akik idegen nyelvet beszélnek, nagy számban vállalnak munkát vagy idegnyomunkat például a közeli Ausztriában.

Fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok, oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok településünkön nincsenek. Ilyen igénnyel eddig nem is fordultak az önkormányzathoz.

f) Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

Részben nem állnak rendelkezésre adatok, másrészt pedig az önkormányzat nem vesz részt ilyen programokban.

g) Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Mivel településünkön nincsen jelen a mélyszegénységben élők csoportja, a nagyon kis számban jelenlevő romák pedig saját vállalkozásaikban dolgoznak, illetve munkaerő átirányításával érkeznek egy helyi nagyvállalathoz dolgozni, így a települési önkormányzat saját fenntartású intézményeiben nincsenek jelen.

h) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Konkrét esetekről nincs tudomásunk. A nők munkába állásának egyik nehezítő körülménye, hogy általánosságban elmondható, órájuk hárul a kisgyermekes különböző intézményekbe történő oda- és elvitele. Ez sokszor ütközik a saját munkahelyük munkarendjével és a munkáltatók általánosságban elmondható, hogy erre nincsenek tekintettel, a munkahelyi bölcsődés és óvodák pedig már régen megszűntek.

i) Digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A Gönyüi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény évente két-három alkalommal indít tanfolyamot az alapfokú digitális ismeretek megszerzése érdekében. Ezekben az idősebb korosztály vesz részt, a fiatalok és a középkorúak iskolában, végzettséget igazoló tanfolyamokon a közeli nagyvárosban

szereznek ilyen jellegű képesítést. *Bár a mindennapi életben is egyre nagyobb szükség van a digitális tudásra, kimondható, hogy az idősebb korosztály, főleg, ahol nem élnek fiatalok is a közvetlen környezetükben, sokszor ütközik problémába ügyeiknek intézése során. Többségük a megfelelő technikai berendezésekkel sem rendelkezik és jövedelmükből a szolgáltatáshoz való hozzáférés díja is megterhelő lenne a számukra.*

3.3. Pénzbeli és természetbeni ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit. A helyi önkormányzatok az e törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak. A szociális ellátás feltételeinek biztosítása - az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.

A szociális ellátás formái:

- a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható;
- szociális rászorultság esetén a jogosult számára a járási hivatal – az e törvényben meghatározott feltételek szerint:
  - időskorúak járadékát,
  - foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
  - egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,
  - ápolási díjat, kiemelt ápolási díjat, emelt összegű ápolási díjat állapíthat meg.

Gönyű településen ezt gyógyszerköltségek kiadásainak támogatásával egészítjük ki azok részére, akik szociálisan rászorulóknak tekinthetők és közgyógyellátásra nem jogosultak, továbbá temetési támogatás és lakhatási támogatás vehető még igénybe.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	35	1,72%	18	51,43%
2017	25	1,23%	9	36,00%
2018	18	0,88%	11	61,11%
2019	31	1,49%	21	67,74%
2020	45	2,16%	21	46,67%
2021	26	-	13	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők száma nem azonos az állásnélküliek számával. Vélhetően ennél sokkal többen kerestek álláslehetőséget, de sokan magánúton tették vagy teszik meg.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	0	0,00%	n.a.	-	18	51,43%
2017	2	8,00%	5	18,00%	11	44,00%
2018	0	0,00%	1	3,33%	11	61,11%
2019	0	0,00%	0	1,16%	21	67,74%
2020	1	2,22%	1	1,96%	22	48,89%
2021	1	3,85%	n.a.	-	14	53,85%

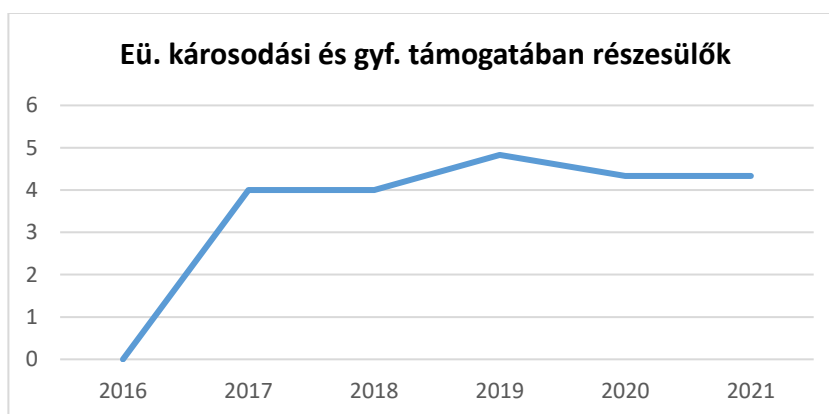
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön jellemzően rendkívüli települési támogatást vagy gyógyszer-támogatást igényelt, aki álláskeresőként kért szociális támogatást. Számuk alig kimutatható és az országos mutatókat tekintve kiemelkedően kedvező. Ennek egyik oka az is lehet, hogy többen igénybe veszik a közgyógyellátást.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	4
2018	4
2019	5
2020	4
2021	4

Forrás: TeIR, KSH

A jogosultság megállapítása a lakhely szerint illetékes járási, fővárosi kerületi hivatal hatáskörébe tartozik. Az Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult személyek lehetnek

1. egészségkárosodott személyek vagy
2. 14 éven aluli gyermeket nevelő személyek

mindkét esetben akkor, ha megélhetésük más módon nem biztosított, kereső tevékenységet nem folytatnak, vagyonuk nincsen.

A jogosultság megállapítása a lakhely szerint illetékes járási, fővárosi kerületi hivatal hatáskörébe tartozik. A támogatás összege havi 27 075 Ft; ha a jogosultnak van jövedelme, akkor a 27.075 Ft jövedelmet meghaladó része.

A támogatás összege családban élő személy esetében a *családi jövedelemhatár* összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem több, mint 59.850 Ft. (37.050 forint a kapható legmagasabb összeg, ha van a családban olyan személy, aki foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül.)

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	1159	7	6,04	35,29	89,65	98,53
2017	1162	3	2,58	35,20	90,19	99,05
2018	1170	8	6,84	34,96	90,34	98,80
2019	1190	20	16,81	34,54	90,08	98,24
2020	1195	8	6,69	34,14	90,71	98,24
2021	1196	4	3,34	33,86	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A gönyői lakosok elsősorban családi házakban élnek és kb. 24 család választotta a társasházi lakhatást, a több, mint 1200 lakóingatlan közül. A lakatlan ingatlanok száma 10 db körüli. Ezekben az ingatlanokban a lakók kihaltak, az örökösök pedig nem vették használatba vagy nem tudták eladni azokat, ezért a többségük lepusztult az idők során.

2018-tól kezdődően megjelent a lakások és házak bérbeadása. Ennek oka elsősorban az, hogy a településen működő Wiesbauer-Dunahús Kft. már nem tudja helyi lakosokkal feltölteni a gyártáshoz szükséges munkaerő igényét, ezért más megyékből (jellemzően Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár- Bereg és Somogy vagy Baranya megyéből, kisebb számban Ukrajnából) hoznak általában 3-6 hónapos időtartamra munkásokat, akiknek lakhatást kell biztosítani. Mivel a vendégmunkásokat alkalmazó cég munkásszállóval nem rendelkezik, így az ide érkező munkaerő részére nagyobb házakat bérelnek, amelyeket gyakorlatilag munkásszállóként üzemeltetnek, illetve kisebb családi házakat egyénileg ad ki a lakosság bérlők számára. Több vendéglátóegység a már bezárt helyiségeit alakította át munkásszállónak.

Az önkormányzat rendelkezik alacsony komfortfokozatú szociális jellegű bérlakásokkal, de azok száma egyre csökkent, állaguk jelentős mértékben leromlott az elmúlt években. Magának az épületnek az újrahazsnosítása folyamatosan napirenden szerepel, keresve rá a leoptimálisabb megoldást.

Lakásfenntartási támogatást nem igényeltek az előző évben a községben. Ezt a támogatási formát elsősorban az egyedül élő beteg emberek vagy az idős, rossz egészségi állapotban élők igényelték korábban, azonban nem adósságcsökkentés céljából.

a) Bérlakás állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	1 159	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	1 162	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	1 170	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	1 190	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	1 195	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	1 196	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Jelenleg a település bérlakás állománya két kertes kialakítású családi házból áll. Mindkettőt az elmúlt években vásárolta meg az önkormányzat.

b) Szociális lakhatás

Az önkormányzati szociális lakásállomány egyre rosszabb állapotúnak tekinthető, felújításukra nem fordít pénzt az önkormányzat, mivel hosszú távon az épület átalakítását tervezi. Jelenlegi állapotában lakhatásra nem alkalmasak, ezért nincsenek is kiadva a legrosszabb állapotú lakások, az egyetlen kiadott lakás esetében a jelenleg ott lakó távozását követően nem kerül már kiadásra, hogy az épület más célra való hasznosítását ezzel előkészítsék.

c) Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

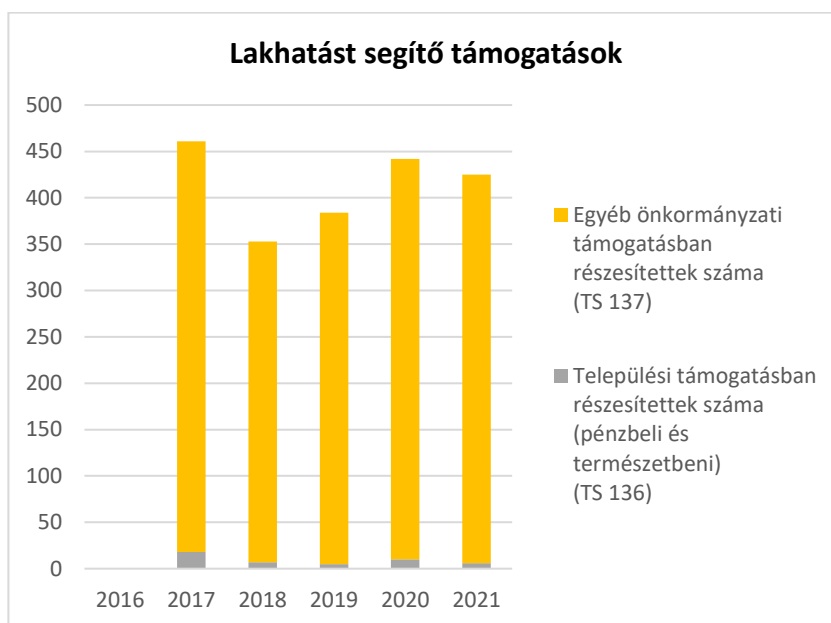
Korábban a régi egészségházban kerültek elszállásolásra az Ukrajnából érkezett menekültek. Az épületet az önkormányzat bentlakásos idősek otthonaként kívánja felújítani és üzemeltetni, melynek a tervei már elkészültek. Ennek megvalósítása önerőből nem oldható meg, ezért ezzel kapcsolatos pályázatok kiírására vár az önkormányzat, mivel a lakosság részéről egyre nagyobb igény jelentkezik ennek az ellátási formának a biztosítására. Jelenleg a helyi civil szervezetek tárolják ideiglenes megoldásként az épületben az irataik és felszereléseik egy részét, ami várhatóan az év végével lezárul.

Ennek az épületnek a fűtése nem megoldott, az épületben nincs áramellátás.

e) Lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	18	443
2018	7	346
2019	5	379
2020	10	432
2021	6	419

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzatnál lakhatási támogatást az elmúlt évek során nem igényelt a lakosság. Ennek egyik oka, hogy a tűzifa ellátás során a jogosultak mindegyikének sikerült 1-2 erdei m³ szociális tűzifát biztosítani.

f) Eladósodottság

A településen a megközelítőleg 1200 ingatlanból évente nagyjából fél tucat került árverezésre eladásodás miatt. Ezek közül csak néhány került az Eszközkezelő tulajdonába, mivel azokat a nagy kereslet miatt a tulajdonosok maguk tudták értékesíteni. Közüzemi számlák miatti eladósodottság

eddig nem került az önkormányzat látókörébe, a védett fogyasztói státusz igénybevételével sem kereste a lakosság az önkormányzatot.

g) Lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A szerényebb lakhatási körülmények elsősorban a külterületen – Dózsa majorban – jellemzőek, ahol nincs bevezetve a gáz, nem rendelkeznek vezetékes ivóvízzel és csatornahálózattal sem. Ezen a településrészen áll néhány romos, lakatlan ingatlan, amelyet a területének növelése céljából a majorban működő lovas tanya igyekszik felvásárolni. Amíg ezen a településrészen laktak iskolás korú gyermekek, az önkormányzat részükre biztosította az iskolába és óvodába jutást a falubusz segítségével. Mára csak egyetlen gyermek jár iskolába a külterületről, az iskolába jutása a helyi buszközlekedéssel megoldott.

Az itt lakók nem elégedetlenek a helyzetükkel, ezekhez a körülményekhez igazodva alakították ki a közlekedési és fogyasztási szokásaikat. Néhány középkorú család él ezen a településrészen, ők gépkocsival rendelkeznek és a közeli nagyvárosban dolgoznak. A településrészről a helyi buszjáráttal Gönyű és Győr is könnyen megközelíthető, ezt a közlekedési formát az idősebb korosztály veszi inkább igénybe. Szükség esetén a betegszállításról alkalmi jelleggel a helyi önkormányzat gondoskodik.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep/szegregátum, mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen/szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Gönyű község sem bel-, sem külterületein telepek vagy szegregátumok nincsenek.

Ugyanakkor felfedezhető, hogy a település tengelyét tekintve, Gönyű keleti és déli felén a településnek, amely a község kialakulásakor már lakott terület volt, egyre kevésbé van jelen a fejlődés. Ezen a részen alig működnek helyi vállalkozások és szinte nem működnek szolgáltatások (pl. boltok, játszóterek), nem igazán épülnek új házak. Ezen a részen inkább jellemzőek az egészen régi és az 50-es – 60-as években épült családi házak, a nagyméretű, ma már műveletlen konyhakertek és néhány az utóbbi évtizedben erre a részre települt ipari üzem. Tovább rontja ennek a résznek a helyzetét, hogy kelet felé a falu nem tud tovább terjeszkedni, nem áll rendelkezésre terület újabb építési telkek kialakításához, illetve a falut ketté osztó 1-es úton való átkelés az utóbbi két ében megnövekedett forgalomnövekedés miatt veszélyessé vált.

Figyelnünk kell rá a jövőben, hogy a település ezen részén is legyen jelen a változás, a fejlődés, mert ezt a tendenciát folytatva, néhány évtized alatt ez a településrész elmaradhat és leszakadhat a falu más részeitől.

3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény a települési önkormányzat főbb feladat- és hatáskörei között kötelező feladatként határozza meg az egészségügyi alapellátást, valamint a

környezet- és település- egészségügyi feladatokat. A helyi önkormányzat az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettségének részeként gondoskodik a tulajdonában, illetve fenntartásában lévő, közfinanszírozott egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató működtetéséről, a 2013. április 28-án tulajdonában, illetve fenntartásában lévő egészségügyi szolgáltató számára – az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló törvény alapján – megállapított közfinanszírozott szakellátási feladatok ellátásáról, a tulajdonában lévő, közfinanszírozott egészségügyi szakellátási feladat ellátására szolgáló vagyonhoz kapcsolódó – az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló törvény alapján a helyi önkormányzat rendelkezési joga alá tartozó szakellátási kapacitással ellátandó – közfinanszírozott egészségügyi szakellátási feladatok ellátásáról. A települési önkormányzat együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben az ezeket végző szervezetekkel és személyekkel, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket a tevékenységeket.

a) Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

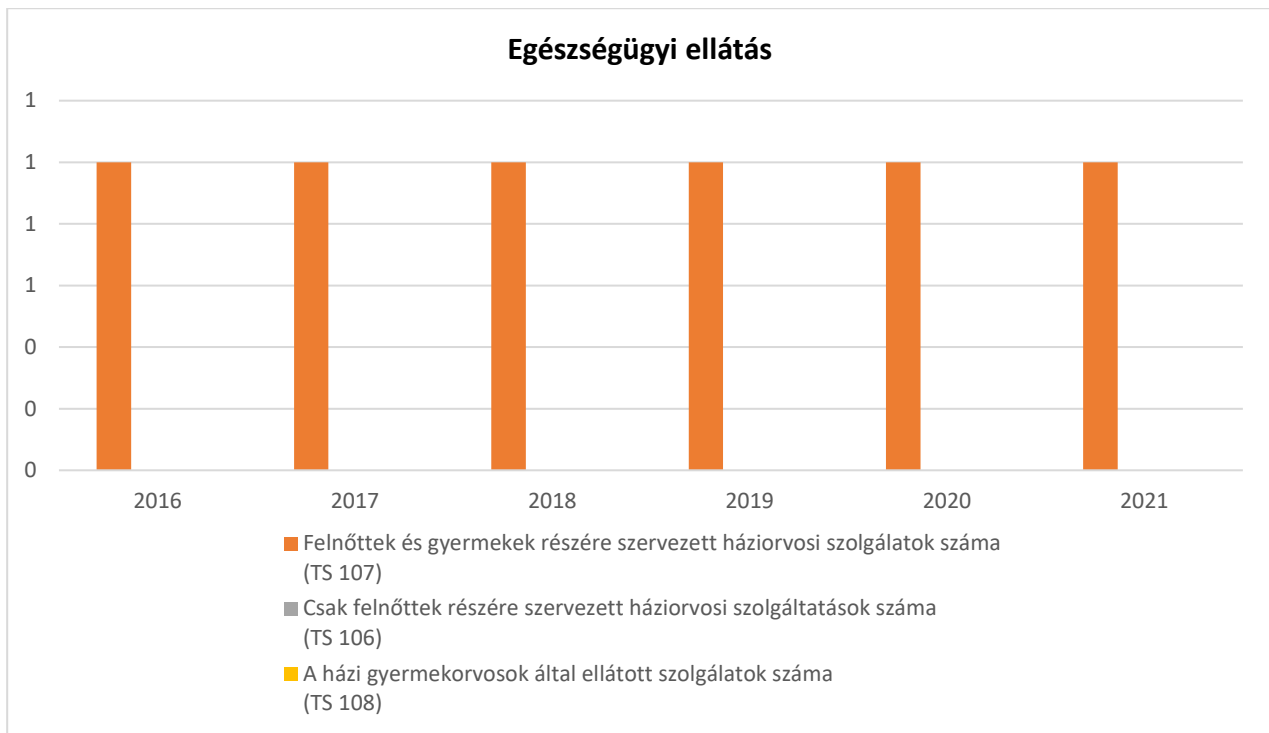
A településen működik:

- házi orvos,
- fogszakorvos,
- és védőnő a hét minden munkanapján.

A gyógyszerár szintén napi nyitvatartással üzemel. Minden héten csütörtökön laborvizsgálatokhoz helyben történik a labor mintavétel. A házi orvosi tájékoztatás szerint a lakosság egészségi állapota az országos szinthez viszonyítva továbbra is jónak mondható.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	FŐ	FŐ
2016	1	0	0	1	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	1	32	6,00
2018	1	0	0	1	29	5,80
2019	1	0	0	1	32	6,00
2020	1	0	0	1	34	2,78
2021	1	0	0	1	34	2,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Gönyűn egy háziorvosi praxis működik. Éves szinten 2022-ben 2763 beteget látott el és 174 fő 0-14 év közötti gyermeket, a 0-20 év közöttiek körében pedig 345 főt. Az ellátottak száma az előző évhez képest minimálisan csökkent és az ellátott gyermekek száma is csökkent, annak ellenére, hogy emelkedik a gyereklétszám a településen.

Védőnői szolgálat is működik a településen, az 1 védőnőre jutó gyermekek száma átlagosan 180 fő és 190 fő között mozgott 2018-ban, míg 2021-ben már 260 főre emelkedett ez a létszám, 2022-ben pedig 273 főre. A kötelező feladatokon kívül 2022-ben a Széchenyi István Egyetem védőnőképző szakos első éves hallgatóját fogadta gyakorlaton. Uniper támogatással 2022-ben is folyamatos volt a mozgásfejlesztő gyógytorna foglalkozás. Uniper támogatással nőgyógyászati rákszűrés támogatásra is pályáztunk sikeresen, de ennek realizálódása 2023 év elejére tevődött át, mivel a felkért nőgyógyász így tudta vállalni. Baba-mama klub játszóházi foglalkozások is voltak heti rendszerességgel.

Az önkormányzat a védőnői szolgálat részére 2018-tól havi szinten adatszolgáltatást végez a 0-7 év közötti gyermekek Gönyűre telepedéséről, hogy ők szinte azonnal az ellátó rendszer látóterébe kerüljenek.

Az új Egészségházban kialakításra került a gyermekorvosi rendelő is. A község lakossága szeretné, ha saját gyermekorvos is működne a településünkön. Mozgó Szakorvosi Szolgálatként gyermekorvos is jár a faluba, de csak kéthavonta. Ezt a szolgáltatást 2021-ben 91 fő vette igénybe. Az önkormányzat továbbra is egyik fontos feladatának tekinti sok kisgyermekes szülő kérésére, hogy gyermekorvos dolgozzon a faluban. Ehhez rendelkezésre áll az új Egészségházban kialakításra került korszerű rendelő. A körzetek finanszírozhatósága szempontjából semmiképpen nem célszerű olyan körzetet kialakítani, hogy gyermekörzet esetén a kialakított körzet 14 év alatti lakosainak száma 600 fő alatt legyen. A KSH által kiadott adatok alapján (állandó lakosságot tekintve) településünkön 563 fő volt 2022-ben a 14 év alatti gyermekek száma. A háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000. (II. 25.) EüM rendelet 17/A. § (2) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a háziorvosi körzetben ellátott lakosságszámnak házi gyermekorvosi körzet esetén legalább a 600 főt el kell érnie.

A probléma megoldásán továbbra is folyamatosan dolgozik az önkormányzat, mert fontosnak tartja a felmerült szülői igények kielégítését.

A növekedést mutató gyermeklétszám azt vetíti előre, hogy a gyermekorvos működésére egyre nagyobb igény jelentkezik a településen. Sajnos az évek során eddig megkeresett gyermekorvosok egyike sem jelezte érdeklődését a gyermekorvosi praxis létesítése iránt, így az önkormányzat ezt a lakossági igényt minden igyekezete ellenére sem tudta ez idáig megoldani.

A fogszakorvosi ellátotti létszám 2022-ben 5423 fő volt ebből Gönyűn 3406 fő volt, Nagyszentjánoson pedig 2017 fő, mivel nemcsak Gönyű, hanem Nagyszentjános települést is ellátja, valamint mindkét településen az iskolafogászati szűréseket folyamatosan végzi.

A szomszéd településen épülő lakópark komoly létszámnövekedéssel jár, így a fogászati rendelés a megnövekedett beteglétszámot már nehezen tudja kezelni olyan módon, hogy az mindkét település lakosságának a megelégedésére szolgáljon a továbbiakban is.

2020. szeptemberében került átadásra az újonnan épített Egészségház. Méretei jóval nagyobbak a régi épületnél és egy épületen belül kapott benne helyet a háziorvosi, a fogszakorvosi, a védőnői ellátás. A lakosság megelégedésére szolgál, hogy sikerült az eddig különálló épületben működő gyógyszerterázt az orvosi rendelővel egy épületben elhelyezni, így a betegeknek nem kell tovább menniük, hogy a felírt gyógyszereikhez hozzájussanak. Az új Egészségházban külön helyiség áll rendelkezésre a laborvizsgálatokhoz szükséges minták levételéhez.

A Szociális Alapszolgáltatási Intézmény keretein belül családsegítő kollégát biztosít és heti egy alkalommal pszichológus fogadja a gyermekeket, vagy gyermekes családokat. Az intézmény munkatársai az intézményt felkereső vagy ideirányított felnőttekkel és gyermekekkel foglalkoznak prevenció és korrekció céljával, melyet tanácsadási, ügyintézési és gondozási tevékenység, illetve különböző szolgáltatások közvetítése és nyújtása formájában valósítanak meg. Az intézmény tevékenységeit a helyi lakossági igények, a vonatkozó jogszabályok kötelezettségei és szakmai előírásai, továbbá a határozatlan időre szóló működési engedély alapján végzi.

b) Prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A védőnő rendszeresen végez szűrővizsgálatokat a helyi általános iskolában, óvodában és bölcsődében is.

A fogorvosi praxis két települést lát el, Gönyűt és Nagyszentjánost. Mindkét településen a jogszabályokban előírtaknak megfelelően kerülnek elvégzésre az iskolai fogászati szűrések.

Évente egy alkalommal kihelyezett nőgyógyászati rákszűrésre lehet jelentkezni a településen élőknél, melyet nagy számban igénybe is vesznek.

c) Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A helyi általános iskolában 1 fő gyógypedagógust foglalkoztatnak, aki átlagosan 42 gyermeknek nyújt segítséget a tanév során.

A védőnői szolgálat baba-mama torna keretein belül gyógytornász közreműködésével tart fejlesztő foglalkozásokat a legkisebbeknek.

A Szociális Alapszolgáltatási Intézmény heti 1 órában gyógytornász által vezetett foglalkozásokat biztosít az idősek számára.

d) Közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településen a közétkeztetést a Rábakész Kft. biztosítja. A Kék Duna Óvoda és Bölcsőde épületében lévő konyhában helyben főznek az intézmény, továbbá a helyi általános iskola tanulói, valamint a Gönyüi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény részére. A konyha magánszemélyek részére is vállal étkeztetést, külön díj befizetésével a kiszállítást is vállalja.

Az intézmények mindegyike rendszeres megbeszéléseken vesz részt a szolgáltatóval, ahol a felmerült problémák, kérések, javaslatok megvitatásra kerülnek.

Az önkormányzat felé az egészséges táplálkozás szempontjainak figyelmen kívül hagyásával kapcsolatos megkeresés sem az intézmények részéről, sem magánszemélyektől nem érkezett.

e) Sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen sportcsarnok, sportpálya, konditerem, tenispálya és szabadtéri sporteszközök biztosítják a sportolási lehetőséget mindenki számára. Iskolai keretek között kosárlabda szakosztály működik. Az önkormányzat területén a lakosság részére aszfaltos tenispálya áll rendelkezésre, melyet az itt élők egy csoportja rendszeresen használ.

f) Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatást – étkeztetés, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás – a Gönyüi Szociális Alapszolgáltatási Intézménnyel együttműködve látja el az önkormányzat a községben.

A Bakony-ér Gyermekjóléti és Családsegítő Intézményből való kiválás ebben 2021-től változást hozott és a Gönyüi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény látja el a családsegítés feladatát, 1 fő családsegítőjével.

A Gönyüi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény 2008-ban jött létre azzal a céllal, hogy biztosított legyen az idősök nappali ellátása a településen élők számára. 2011. január 1-től az idősök napközije mellett már a házi segítségnyújtás, valamint az étkeztetés szociális alapszolgáltatásokat is biztosítják Gönyűn. Az idősök klubjában színes programokkal, rendezvényekkel, ebéddel és számos egyéb szolgáltatással várják mindazokat, akik szívesen töltik idejüket társaságban, illetve segítségre szorúlnak önmaguk ellátásában. Az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutásban is segítséget nyújtanak ellátottjainknak, az orvoshoz kísérés/szállítás, gyógyszeríratás- és kiváltás, vérnyomásmérés, vércukorszint mérés is a szolgáltatásaik közé tartoznak. Az intézménytől távolabb lakó, illetve nehezen közlekedő tagokat gépkocsival szállítják be a klubba és haza. Az intézményben biztosított a tisztálkodási és pihenési lehetőség, de segítenek a bevásárlásban, hivatalos ügyek intézésében is.

Házi segítségnyújtás keretében az igénybe vevők otthonában látnak el a gondozók ápolási-, gondozási feladatokat: orvoshoz kísérés, gyógyszeríratás és -kiváltás, ápolási feladatok (gyógyszer beadás, sebellátás, mozgatás), mosdatás, fürdetés, mosás, teregetés, vasalás, lakókörnyezeti higiéné megtartásának segítése, bevásárlás, hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás.

Szociális étkeztetéssel a rászorult személyek részére napi egyszeri meleg ételt biztosítanak.

Az ebéd igénybe vehető:

- főzőhelyről (óvoda konyhája) történő elvitellel,
- házhoz szállítással,
- vagy az Idősök Klubjában történő elfogyasztással.

Ezen szociális szolgáltatások megszervezésének célja, hogy segítséget kapjanak a rászorulóknak saját otthonukban és lakókörnyezetükben az önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból, vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Az intézmény szolgáltatásai elsősorban az ellátottak életminőségének javítására, megtartására irányulnak, illetve annak romlását hivatottak megakadályozni, és a fizikai szükségletek kielégítése mellett nagy hangsúlyt kap a lelki egészség megtartására is.

A fenti szolgáltatások igénybevétele történhet napi rendszerességgel vagy heti, illetve havi néhány alkalommal. Az ellátásokat az önkormányzat biztosítja, minimális térítési díjat kell érte fizetni, mely a jövedelem alapján kerül meghatározásra.

A településen egyre több étterem, pizzéria, büfé működik, ezek a fizetőképes ebédelni vágyókat ellátják, így a szociális étkezést igénybe vevők számának lassú növekedését még elbírja az őket kiszolgáló konyha.

2023-ben megkezdődött a konyha teljes mértékű felújítása, mely magába foglalja a berendezések korszerűsítését és cseréjét, a villany, víz és gázvezetékek felújítását is.

g) Drogprevenációs szolgáltatások

A helyi általános iskola minden évben szervez drogprevenációs előadásokat, úgy a gyermekek, mint a családok részére. A helyi újság ezzel kapcsolatos cikkeket tesz közzé szakemberek bevonásával.

h) Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A betegek akadálymentesített épületet vehettek birtokba, nagy méretű parkolóval, ahol minden igénybe vehető egészségügyi szolgáltatás egyetlen épületen belül áll a rendelkezésükre. A burkolati jelek a vakok és gyengén látók tájékozódására alkalmas módon kerültek kialakításra. A mosdók mindegyike akadálymentesített.

Az önkormányzathoz sem a hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatban, sem az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatban jelzés nem érkezett.

i) Előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Népkonyha a településen nem működik.

3.7. Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) Községi élet szinterei, fórumai

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	van	510	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A település rendelkezik egy sportlétesítménnyel, ahol sportpálya, műfüves pálya, konditerem és öltözők találhatóak. Létesült továbbá a községi színtér mellett egy tenispálya és egy másik helyszínen egy sportpark. A polgármesteri hivatal udvarán működik egy fedett rendezvénytér, külön épületben a községi színtér, könyvtár és az újonnan megépült civilház. Az iskola épülete mellett egy sportcsarnok áll rendelkezésre.

b) Községi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

A településen működő civil szervezetek rendszeres támogatást kapnak az önkormányzattól, folyamatosan pályáznak a céljaik eléréséhez szükséges anyagi javakra, rendszeresen végeznek a községi rendezvényeken olyan munkát, amelyből saját bevételeik is származik.

A szervezetek támogatásért fordulhatnak több helyi céghez is, akik éves szinten, komoly összeget szánnak arra, hogy a községi célok megvalósulását támogassák, az egyesületek pedig ehhez a munkájukat teszik hozzá. Az utóbbi években a nagyobb célok közös megvalósítása érdekében, egy-egy pályázatot közösen készítettek el, hogy nagyobb esélyük legyen a megvalósításra. Ennek eredményeként sikerült például annyi sörpád garnitúrát vásárolni, hogy az elég legyen egy-egy nagyrendezvényen is a lakosság számára.

2020-ban a Faluház épületében egy helytörténeti kiállítás kapott helyet, és az újonnan megépült Egészségház teljes tetőtere beépítésre került, ami községi térként funkcionál azóta.

Minden egyesület, szervezet vállal a saját profiljába tartozó közcélú tevékenységet is, rendezvényeket szerveznek jótékonyági céllal, rendszeresen részt vesznek a falu szebbé tételében, szemétszedési akciók aktív résztvevői, parkosítják a falut, díszítik az utcákat és a díszteret a nagyobb ünnepekre.

Két alapítvány is működik jelenleg, az egyik a Tanulóinkért Alapítvány, míg a másik a Gyermekünkért, a Jövőért Alapítvány. Ezek az alapítványok segítik azokat a gyermekeket, vagy gyermekes családokat, akik a szociális törvény és a helyi rendeletek szabályai alapján nem részesülhetnek a számukra mégis szükséges egyedi jellegű segítségben.

A településen kéthavonta megjelenő Gönyüi Hírfolyam című folyóiratban minden intézmény, civil szervezet és az önkormányzat is beszámol a helyi eseményekről, fontos tudnivalókról.

Az intézmények igyekeznek átjárást biztosítani tagjaik részére más intézményekben, az idősek napján a gyerekek látogatják meg az időseket, hogy köszöntsék őket, a gyereknapon az idősek kedveskednek általuk készített süteményekkel a kisgyermekeknek és töltik velük közösen a napot.

A lakosság a meghirdetett közösségi munkákon nagy számban vesz részt, mint pl. fák ültetése, padok és korlátok lefestése, őszi lombeltakarítás, szemétszedés.

c) Helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A helyi közösség két legjellemzőbb szolidaritási megnyilvánulási formája az adományozás és az önkéntes munka. A téli időszakra jellemző inkább az élelmiszerek adományozása, a karácsonyi „cipősdoboz” akció pedig a helyi gyermekek és családok részére történik.

d) A helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

A településen nem jellemző a nemzetiségek jelenléte.

e) Helyi lakossági önszerveződések

Nem jellemző a településre, az elmúlt évek során csak elvétve fordult elő, hogy bármilyen cél érdekében, alkalmi jelleggel működő önszerveződő csoportok jöjjenek létre, amelyek rövid ideig működtek csak.

2023-ban lakossági önszerveződés keretében indult egy kézimunka szakkör, amely egyelőre csak egyetlen területtel foglalkozik, de tervezik tevékenységük kibővítését.

3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nemzetiségi önkormányzat nincs jelen a településen.

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön:

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
-	-

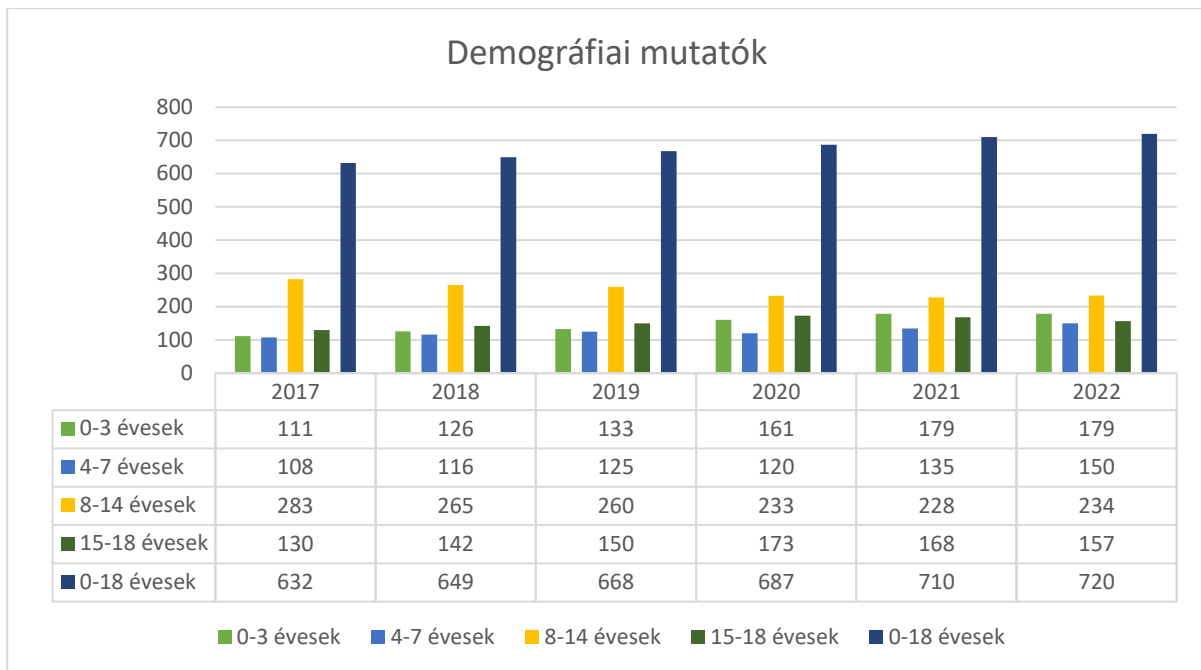
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői

A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztályra vonatkozólag:

XII.31.	0-3 évesek	4-7 évesek	8-14 évesek	15-18 évesek	0-18 évesek	lakosság összesen
2016.	118	118	278	133	647	3269
2017.	111	108	283	130	632	3250
2018.	126	116	265	142	649	3281
2019.	133	125	260	150	668	3308
2020.	161	120	233	173	687	3340
2021.	179	135	228	168	710	3381
2022.	179	150	234	157	720	3406

Forrás: önkormányzat

A lakosság növekedésével együtt a 0-18 év közöttiek száma is folyamatosan emelkedik. A településen bölcsőde, óvoda, általános iskola működik részükre.

A védőnői szolgálat és a fogszakorvos rendszeres szűréseket végez az intézményekben.

Sportcsarnok és tornaszoba áll a gyermekek rendelkezésére az intézményekben.

Külön gyermekorvos nincs a településen, a háziorvos látja el a gyermekeket is és szükség esetén gyermek szakorvoshoz irányítja őket.

A községben minden óvodás és iskoláskorú gyermek beíratása megtörtént a korának megfelelő intézménybe a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

A gyermekes családok jellemzően külön ingatlanokban élnek, kis számban fordul elő a többgenerációs együttélés és új jelenségként, időszakosan –főleg a nyári időszakokban – jelenik meg, hogy a munkásszállón élő férfihez átmenetileg csatlakozik a családja is. Mivel itt a körülmények nem alkalmasak a családok elszállásolására, ezek az esetek inkább csak hosszabb idejű látogatás jellegűek.

A családsegítő jelzése alapján egyre nagyobb igény jelentkezik a pszichológiai segítség igénybevételére a gyermekes lakosság esetében. Esetükben a leggyakoribb probléma, amivel a szakemberhez kerülnek, az a szorongás.

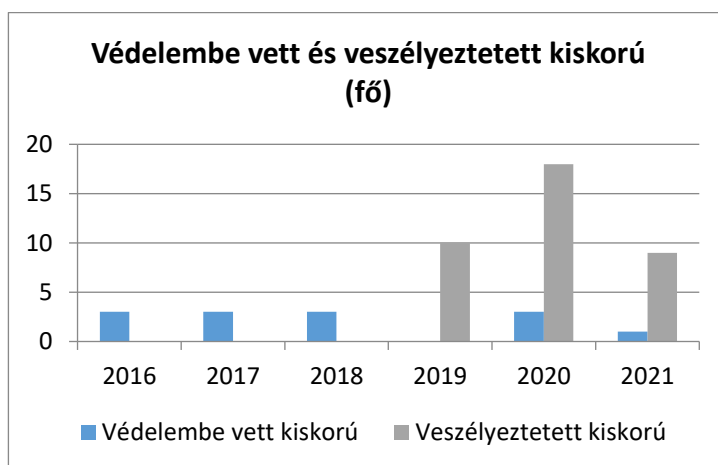
4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 673	1 635	3308	50,57%	49,43%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			107	3,23%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	269	244	513	8,13%	7,38%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	62	60	122	1,87%	1,81%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

Mindkét vizsgált korosztály esetében magasabb a férfiak aránya, mint a nőké, azonban a különbség nem szignifikáns.

- a) **Veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete**

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	3	n.a.
2017	3	n.a.
2018	3	n.a.
2019	0	10
2020	3	18
2021	1	9

Forrás: TeIR, KSH

A tartósan a településen élő családok esetében a viszonylag kisebb, könnyebben kezelhető problémák jelennek meg a családsegítő munkája során, mint például a gyermekek higiénias elhanyagolása, a kötelező orvosi vizsgálatokra való eljuttatása, de leginkább a családok pénzügyi problémája. A betelepülő családok többnyire egyetlen személy tulajdonában lévő ingatlanban laknak, sokkal többen használva ezt az épületet, mint ami reális lenne, és ezekben az épületekben nem igazán biztosítottak a tisztálkodási feltételek, esetleg nincs mosógép sem, amit a ruházatuk tisztántartása érdekében használhatnának. A jó adottságok miatt a településen csak elvétve fordul elő egy-egy olyan család, akikre igaz, hogy akár csak átmenetileg is mélyszegénységben élnek. Esetükben szinte mindig jelen van vagy egy szenvedélybetegség, vagy maga az a tény, hogy nem hajlandók munkába állni.

b) Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	4
2018	5
2019	0
2020	0
2021	n.a.

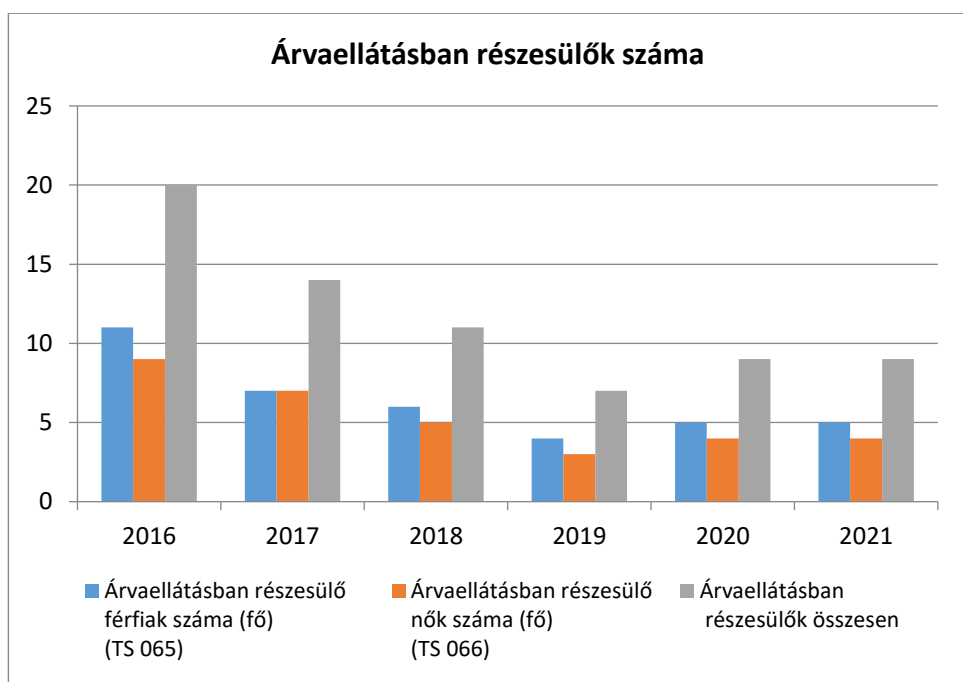
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi támogatási igényt 2019 óta nem nyújtottak be a településen. Ennek oka, hogy a mélyszegénység nem jelenik meg a településen, a pénzügyi problémákból adódó szegénység pedig a magasabb jövedelmek miatt ezzel a támogatási formával nem oldható meg.

c) A gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

4.1.3. számú táblázat - Árvellátás			
Év	Árvellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	11	9	20
2017	7	7	14
2018	6	5	11
2019	4	3	7
2020	5	4	9
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Ide kell sorolni azokat a helyi juttatásokat, melyeket önkormányzati költségvetésből biztosít a szülők számára az önkormányzat.

A helyi szociális rendeletei alapján, az önkormányzat

- Születési támogatásban részesíti a családokat

	Támogatott gyermekek száma	Támogatások összege
2016	16	480.000 Ft
2017	19	570.000 Ft
2018	27	810.000 Ft
2019	14	420.000 Ft
2020	45	1.350.000 Ft
2021	41	1.230.000 Ft
2022	29	870.000 Ft

Forrás: Önkormányzat

- Iskolakezdési támogatásban részesíti a családokat

	Támogatott gyermekek száma	Beiskolázási támogatás összege
2016	363	5.970.000 Ft
2017	338	5.550.000 Ft
2018	309	5.335.000 Ft
2019	284	5.625.000 Ft
2020	335	5.945.000 Ft
2021	350	5.895.000 Ft
2022	351	5.800.000 Ft
2023	...	5.810.000 Ft

Forrás: Önkormányzat

- Kisgyermeknevelési támogatásban részesíti a családokat

	Támogatott családok száma	Kisgyermeknevelési támogatás összege
2023	88	1.840.000 Ft

Úgy a születési támogatások, mint az iskolakezdési támogatások esetében kimondható, hogy azokat nem minden jogosultsággal rendelkező család veszi igénybe, ezért az esetszámok csak megközelítőleg tükrözik a születések számát, illetve az iskoláskorú gyermekek számát a településen. Az, hogy nem minden jogosultsággal rendelkező veszi igénybe ezeket a támogatási formákat, egyúttal azt is jelzi, hogy a településen élő gyermekes családok anyagi helyzete jónak mondható.

Új támogatási forma került bevezetésre 2023-tól a kisgyermeknevelési támogatás, melyet 1 éves kortól a tanköteles korig vehetnek igénybe a gyermekes családok.

Az adatok alapján megállapítható, hogy Gönyű község minden lehetséges módon igyekszik a gyermekek családban történő nevelése során segítséget nyújtani a családoknak egészen a gyermekek megszületésétől kezdve, nagykorúvá válásukig. Az önkormányzat játszótereket épített a kisebb gyermekek részére, pihenőparkot, tanösvényt hozott létre, rendszeresen rendez számukra célirányos szórakozási lehetőségeket, mint pl. Tök jó nap, Gyermeknap, Mesék éjszakája, diavetítések, kézműves foglalkozások, szabadtéri gyermekfilmek vetítése stb.

A nyilvántartások tanúsága szerint a gyermekek tekintetében az önkormányzat sok gondot fordít arra, hogy a gyermekek testi, értelmi és érzelmi fejlődése biztosított legyen.

d) Ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Ingyenes étkezésben azok az iskolás korú gyermekek részesülnek, akik a helyben működő két alapítványhoz fordulva kérnek ilyen jellegű támogatást, átmeneti jelleggel, mivel rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben jogosultak a településen nincsenek

Kedvezményes óvodai – iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma
2016	65	2	46	220
2017	76	3	41	237
2018	79	1	47	236
2019	75	1	56	231
2020	69	1	51	228
2021	71	0	59	238
2022	80	8	67	250

Forrás: Intézményi adatok

e) Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

2022-ben a településen megjelentek az ukrán nemzetiségű gyermekek is. Nekik a családjukkal ideiglenes elhelyezést, étkezést biztosítottunk. Folyamatosan tartotta velük a kapcsolatot a védőnői és a családsegítő szolgálat munkatársa. A gyermekek a jogszabályi előírásoknak megfelelően óvodai és iskolai kötelezettségüknek eleget tettek. 2023-ra az ukrán menekült gyermekek családjukkal más településekre, többnyire nagyvárosokba költöztek el.

f) Állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Nem releváns.

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincsenek szegregált területek, telepszerű környezetben egyetlen család él, akik óvodás, illetve iskolás korú gyermeket is nevelnek. Mindkét gyermek a helyi tömegközlekedési járással érkezik a településre. Az érintett család jövedelmi helyzete átlagosnak minősül. Szociális támogatás iránti igénytel nem fordultak az önkormányzathoz.

4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) Védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	80	80,00
2017	1	68	68,00
2018	1	86	86,00
2019	1	97	97,00
2020	1	123	123,00
2021	1	126	126,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar,

A születések számának növekedése és a településre költöző kisgyermekes családok számának növekedése okozza a kiugró létszámemelkedést a 2020-2021-es évben.

b) Gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,

A házi orvos által megadott adatok szerint a vizsgált években átlagosan 300 fő körüli volt a felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az önkormányzat minden a településen lakcímet létesítő 0-7 éves korú gyermekről havonta jelzést küld a védőnői szolgálat részére.

A védőnő által szervezett baba-mama tornára várják a legkisebbeket.

Az óvodában a Pedagógiai Szakszolgálat által kihelyezett logopédus tart rendszeres foglalkozásokat, ezen kívül SNI-s és az autista gyermekek részére tartanak fejlesztő foglalkozásokat a fejlesztő pedagógusok.

d) Gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások rendszerét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozza. A joganyag tartalmazza az ellátásokra vonatkozóan alapvető szabályokat, ellátási formákat, valamint a működtetésre vonatkozó kötelezettségeket. A jogszabály a gyermekek védelmének rendszerét négy fő kategóriába sorolja: pénzbeli és természetbeni ellátások, gyermekjóléti alapellátások, gyermekvédelmi szakellátások, hatósági intézkedések.

A gyermekjóléti alapellátások részei: a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátásai, a gyermekek átmeneti gondozása és a gyermekek esélynövelő szolgáltatásai. A gyermekek

napközbeni ellátásainak szabályozása a családokért felelős miniszter, a gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak szabályozása pedig a belügyminiszter hatáskörébe tartozik.

A család- és gyermekjóléti szolgálatot minden települési önkormányzatnak kötelezően biztosítani kell a szociális, mentálhigiénés problémákkal küzdő vagy egyéb krízishelyzet megoldásához segítséget igénylő gyermekek, egyének, családok számára.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a családsegítés keretében biztosítja a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást; a pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz, valamint a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését; szociális segítő munkát; közösségfejlesztő, egyéni, csoportos preventív programokat és szolgáltatásokat, a kríziskezelést, valamint a nehéz helyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

A család- és gyermekjóléti szolgálat által nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A család- és gyermekjóléti szolgálat helyi szinten a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, személy krízishelyzetét észlelő- és jelzőrendszert működtet, melyet járási szinten a család- és gyermekjóléti központ által biztosított folyamatos szakmai háttér egészít ki.

2021. január 1-től a család- és gyermekjóléti szolgálat, mint gyermekjóléti alapszolgáltatás a Gönyői Szociális Alapszolgáltatási Intézmény keretein belül működik a településen.

Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda nem működik a településen.

Gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások eddig nem voltak szükségesek a településen.

e) Gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

4.3.3. a.) számú táblázat – Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	14	8
2018	26	14
2019	26	20
2020	26	22
2021	26	19
2022	26	25

Forrás: Gönyői Kék Duna Óvoda és Bölcsőde

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	14	14
2019	0	0	0	0	0	0	26	24
2020	0	0	0	0	0	0	26	22
2021	0	0	0	0	0	0	26	24
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

A két táblázat részben eltérő adatai vélhetően a hiányos információkból erednek, illetve az önkormányzat által nem ismertek.

f) Gyermekvédelem

A gyermekvédelem célja, hogy a gyermek megfelelő fizikai, szociális és pszichológiai környezetben nőjön fel, és ehhez a célhoz a jogszabályok különféle intézkedéseket, szolgáltatásokat, hatóságokat rendelnek. Mivel a gyermekek alapvetően a saját, vér szerinti családjukban nevelkedve fejlődnek legjobban, lehetőség szerint mindig törekedni kell a családban való megtartásukra. Ha erre valami miatt nincs lehetőség vagy a gyermeket saját érdekei védelmében ki kell onnan emelni, akkor a mihamarabbi visszahelyezés vagy egy másik családban való elhelyezés az intézkedés célja.

A saját családból való kiemelés az utolsó eszköz a hatóságok kezében. Ilyenkor nevelőszülőnél igyekeznek elhelyezni a gyermeket, ahonnan vagy visszakérül az eredeti családjához, vagy örökbefogadó családban találnak neki helyet.

Településünkön nevelőszülőnél elhelyezett gyermekekről nem rendelkezünk nyilvántartással.

A gyermek korából, kiszolgáltatott helyzetéből adódóan csak korlátozottan képes megvédeni magát a fizikai, érzelmi, szexuális bántalmazásoktól. Az esetleges veszélyeztetettséget nemcsak a gyermekvédelmi hatóság figyeli, hanem a gyermek életében részt vevő más intézményeknek, személyeknek is jelezniük kell a hatóságok felé, ha veszélyeztetettséget gyanítanak. Jelzési kötelezettséggel rendelkezik a védőnő, a gyermekorvos és más egészségügyi szereplők, akikkel a gyermek kapcsolatba kerül. Szintén jelzést kell adnia a közoktatási intézménynek, a családsegítő szolgálatoknak, rendőrségnek, ügyészségnek, a gyermekkel kapcsolatba kerülő civil szervezetnek. Ezek mellett minden állampolgár köteles bejelentést tenni, ha egy gyermek veszélyeztetését tapasztalja.

A védőnő 0-7 éves korig látja el a településen a gyermekeket. Rendszeres szűréseket tart az iskolában, óvodában és a bölcsődében. Figyelemmel kíséri azokat a gyermekeket, ahol olyan probléma merül fel, amely beavatkozást igényel. Mint a jelzőrendszer tagja, ilyen esetekben értesíti a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálatot vagy a település jegyzőjét.

Településünkön a gyermekjóléti szolgálat a jelzőrendszer tagjai részére rendszeres szakmaközi egyeztetéseket tart.

A gyermekek védelmére a törvény pénzbeli és természetbeni ellátásokat, személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakellátásokat, illetve hatósági intézkedéseket rendel eszközül. Az ellátások közül egyesek minden gyermeket nevelő család rendelkezésére állnak, mások a krízishelyzetben lévő családokat segítik.

Településünkön a rendszeres gyermekvédelmi támogatást évek óta nem veszik igénybe a családok. Ugyanakkor minden általános iskolás és középiskolás korú gyermek részére iskoláztatási támogatást nyújt az önkormányzat.

g) Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen helyben működő szolgáltatások nincsenek, eddig mindössze néhány átmeneti lakhatási krízishelyzetről értesült az önkormányzat, melyek a családtagok bevonásával megoldódtak.

h) Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A településen sportpálya, műfüves pálya tenispálya sportcsarnok áll rendelkezésre, valamint szabadtéri sporteszközök. Nyáron sporttábor is indul a gyerekek részére.

Az intézményekben fejlesztő foglalkozások állnak rendelkezésre a gyermekek részére.

A helyi közművelődési referens, a civil szervezetek évente több alkalommal szerveznek rendezvényeket és kézműves foglalkozásokat, élő és diavetítős mesefoglalkozásokat.

i) Gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A gyermekintézményekben a Rábakész Kft. által biztosított a gyermekétkeztetés.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendeletben leírtak szerint jár el az önkormányzat, de az elmúlt években ilyen igény nem érkezett.

j) Eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Nem releváns.

k) Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A településen ilyen jellegű jelzés, bejelentés nem történt, így arról az önkormányzatnak nincs tudomása.

l) Előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A településen ilyen jellegű juttatások, szolgáltatások nincsenek.

4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) **A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei**

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű:

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előbb meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	88	0	0,00
2017	97	0	0,00
2018	89	0	0,00
2019	96	0	0,00
2020	88	0	0,00
2021	103	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő gyermekek jellemzően a településen veszik igénybe a bölcsődei és az iskolai ellátást, ahová szülői segítséggel jutnak el. Településen belül akár gyalogosan, akár kerékpárossal szülői felügyelet mellett, vagy pedig a szülők gépkocsi használatával oldják meg önerőből a közlekedést. Azok a gyermekek, akik nem helyben veszik igénybe a közoktatási intézményeket, jellemzően szülő által vezetett személygépjárművel jutnak el oda.

A fejlesztő programok jellemzően az intézmények szervezésében zajlanak, ezért oda külön utazás részükről nem szükséges.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	0	0,00
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	1	0,43
2020	n.a.	1	0,43
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A településen csak lakcímmel rendelkező, ám életvitelszerűen hosszú évek óta nem itt élő család gyermeke szerepel a táblázatban, aki utógondozói ellátásban.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kötelező jelleggel szerepeltetett táblázat, de a települést tekintve nem releváns.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Abban a rendkívül szerencsés helyzetben van a település, hogy bár a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek minden helyi intézményben – kis létszámban – jelen vannak, azonban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt évek óta senki nem igényelte, így hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nincsenek a nyilvántartásokban.

Azonban egy gyermek több szempontból és több szempontrendszer alapján is lehet hátrányos helyzetű, ami nem feltétlenül jelenik meg a TeiR, vagy KSH Tstar rendszerekben. Az anyagi helyzet miatti hátrányos helyzet kialakulását az önkormányzat igyekszik megelőzni a minden gyermek részére juttatott születési támogatással, kisgyermeknevelési támogatással, iskolakezdési támogatással. Az állam által meghirdetett nyári diákmunka programba igyekszünk behívni elsősorban azokat a tanulókat, akik szerényebb anyagi körülmények között élnek. Két helyi alapítvány is segít ezeknek a problémáknak a megoldásában, akik a szülőknek anyagi támogatást nyújtanak a különböző fejlesztési programok igénybevételéhez.

b) A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beirt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	5	125	1	88	0	0	18
2017	n.a.	4	100	1	97	0	0	24
2018	n.a.	4	100	1	89	0	0	22
2019	n.a.	4	100	1	96	0	0	24
2020	n.a.	4	100	1	88	0	0	22
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeiR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A Kék Duna Óvoda és Bölcsőde néhány éve került bővítésre, azonban a megnövekedett gyermeklétszám miatt 2023-ban ismét újabb csoportszobákat kellett kialakítani az intézményben.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	13	1	17,85	0,43
2017	0	13	1	18,23	5,06
2018	0	12	1	19,50	3,85
2019	0	12	1	19,42	3,86
2020	0	12	1	19,42	6,87
2021	0	12	1	19,67	7,63

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolában 1 fő gyógypedagógus dolgozik, aki az utolsó két évben átlagosan 40 tanuló fejlesztését látja el.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	18
2017	23
2018	28
2019	27
2020	35
2021	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lemorzsolódásban 5 felső tagozatos tanuló volt érintett, amely az iskola felsős tanulóinak mindössze 4.27%-a.

- c) **Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek**

Nem jelentkezett ilyen típusú probléma.

- d) **Az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések**

Minden intézménytípusból csak egy van a településen, így ilyen összehasonlítás nem lehetséges.

- e) **Előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.**

4.4.6. számú táblázat – Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházát rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	0
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	51	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, GSZI adatok				

4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
gyermekorvosi szakellátás	gyermekorvosi szakellátás biztosítása
nyári gyermekfelügyelet hiánya az intézményekben	nyári napközis foglalkozások és felügyelet biztosítása kisebb létszám esetén is.

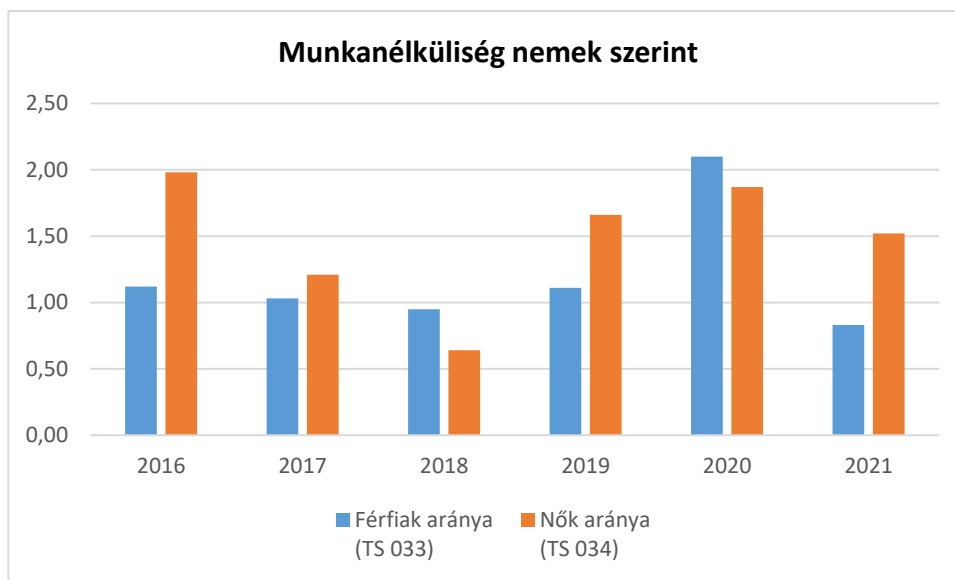
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	1,12	1,98	1,55%
2017	1,03	1,21	1,12%
2018	0,95	0,64	0,80%
2019	1,11	1,66	1,39%
2020	2,1	1,87	1,99%
2021	0,83	1,52	1,18%

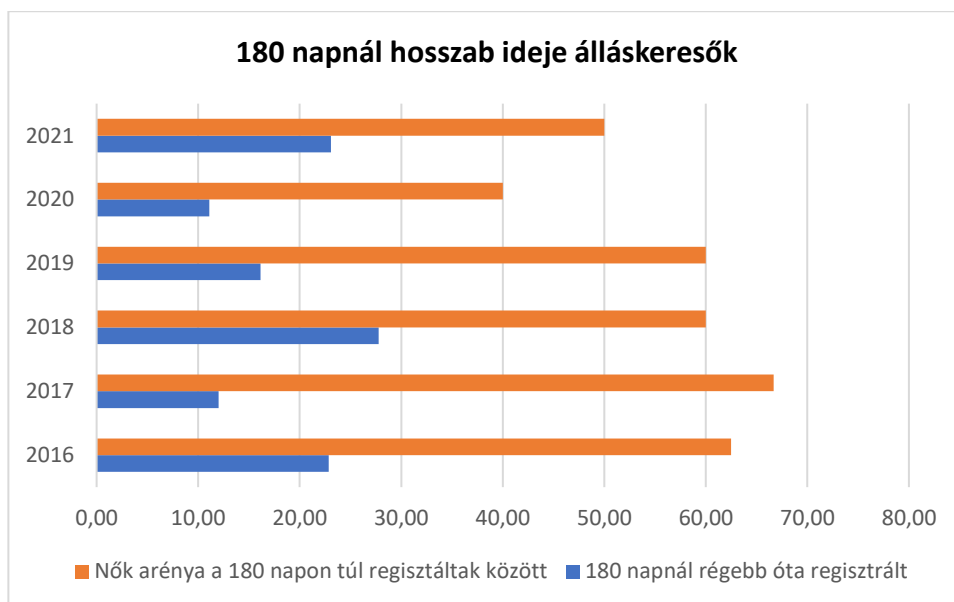
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nemek megoszlása a munkanélküliség tekintetében inkább mutatja a nők magasabb arányát, azonban a 2016. évi és a 2021. évi adatok szignifikáns eltérést mutatnak. A 2021. évi nagy eltérésben valószínűleg közrejátszott a pandémia okozta veszélyhelyzet is, amikor többségében a nők voltak kénytelenek otthon maradni a kisebb gyermekekkel, mivel így a magasabb jövedelemmel rendelkező férfiak munkahelye biztosíthatta a családi jövedelmet.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	22,86	62,5
2017	12	66,67
2018	27,78	60
2019	16,13	60
2020	11,11	40
2021	23,08	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön a munkanélküliség csak kis mértékben van jelen. Ugyan a 90-es években sok nagy győri cég tönkrement és megszűnt, ami miatt az alacsonyabb szakképesítésű dolgozók az utcára kerültek, azonban a szorgalmas, munkaszerető emberek megkeresték az új munkalehetőségeket. Ebben a segítségükre volt az akkor éppen Gönyűre telepedő nagy cégek munkaerőigénye is, illetve a térségbe újonnan letelepedő Audi Hungária Zrt. is.

Az önkormányzatnál továbbra sem emelkedett a szociális támogatások igénybevétele. Ennek az is lehet az egyik oka, hogy az Önkormányzati Kft-nél szinte mindig van munkaerőfelvétel az alacsonyabb iskolázottságú munkaerő részére, akik így addig sem maradnak ellátás nélkül, amíg ismét jobban fizető állást találnak maguknak. Az önkormányzat folyamatosan helyet biztosít a közmunkaprogramban azoknak a részére, akik a Munkaügyi központ ellátásból kikerülnek és mivel az Önkormányzati Kft-be jellemzően inkább férfiaknak való munkákra keresnek dolgozókat, ezért a közmunkaprogramban gyakorlatilag csak női munkaerőt foglalkoztatnak.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	35	4
2017	25	2
2018	18	1
2019	31	4
2020	45	4
2021	26	1

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fiatalok foglalkoztatásának egyik akadálya a munkavállalók részéről az irreális fizetési elvárás, míg a munkáltatók részéről pl. az előírt szakmai gyakorlat megléte, vagy olyan területeken is az idegen nyelv használata, ahol a munkavégzés során erre nincs szükség.

b) Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nem rendelkezik az önkormányzat ilyen jellegű adatokkal.

c) Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Elsősorban a közmunkaprogram keretében kerülnek foglalkoztatásra az alacsony iskolai végzettségű nők. Jellemzően ebből nem is tudnak kitörni, amíg a rendszer csak engedi, addig ebben helyezkednek el.

A helyi vállalatoknál ugyan alacsony iskolázottságú munkaerőt is nagyobb számban keresnek, de a munka jellegéből adódóan inkább férfiakat tudnak alkalmazni.

d) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzat által működtetett intézményeknél ilyenről nincs tudomásunk, helyi cégekkel kapcsolatban ilyen jelzést nem érkezett az önkormányzathoz. Országos szinten ez egy létező jelenség a bérek és a szakmai előmenetel tekintetében is.

Általánosságban elmondható, hogy a családok esetében a gyermekek intézménybe szállítása inkább a nők feladata, amit sokan nehezen tudnak a munkahelyi munkaidő kezdetéve és végével összeegyeztetni.

5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	1	126	-
2019	1	133	-
2020	1	161	-
2021	1	179	-
2022	1	179	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A születések számának növekedése és a településre költöző kisgyermekes családok számának növekedése okozza a kiugró létszámemelkedést a vizsgált két utolsó évben. 2022-ben ez a növekedés stagnált.

5.2.2. a) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (a 4.3.3. táblával azonos)		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	14	8
2018	26	14
2019	26	20
2020	26	22
2021	26	19

Forrás: Gönyüi Kék Duna Óvoda és Bölcsőde

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	14	14
2019	0	0	0	0	0	0	26	24
2020	0	0	0	0	0	0	26	22
2021	0	0	0	0	0	0	26	24
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

A két táblázat részben eltérő adatai vélhetően a hiányos információkból erednek, illetve az önkormányzat által nem ismert okokból.

A településünkön a bölcsődei férőhelyek a vizsgálat időpontjára telítődtek.

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Gönyű Község Védőnői Szolgálatának adatai szerint a családtervezés és gondozás az alábbiak szerint alakult.

A családtervezés területén egyre több a tervezett terhesség, tudatos gyermekvállalás. Visszatekintve az elmúlt 5 évre, a gondozott kismamák száma növekvő tendenciát mutat.

	Nyilvántartásba vett kismamák száma a településen
2016	27 fő
2017	31 fő
2018	37 fő
2019	43 fő
2020	35 fő
2021	49 fő
2022	29 fő

Jellemzően elköltözés a településről várandósan kevesebb, mint a betelepülés.

A védőnői gondozás helyben történik, amelynek időpontja úgy került kialakításra, hogy a dolgozó kismamák számára se okozzon munkából való kiesést a tanácsadóba elmenni, illetve a családlátogatások sem.

Nőgyógyász szakorvosi ellátás a településen nincs, csak Győrben.

A kismamáknak időnként szoptatással, babaápolással kapcsolatos témákban felkészítő foglalkozást tart a helyi védőnő.

A kelengye beszerzésében segítség, hogy a kinőtt és jó állapotú ruhákat, babakocsit és babaellátásához szükséges dolgokat a tanácsadóban koordinálva cserélhetik a szülők. A helyi Vöröskereszt is segítséget nyújt ebben a családoknak.

Az önkormányzat születési támogatásban részesíti a családokat.

A sétányon táblaavató ünnepséget tart az önkormányzat az itt született gyermekek részére, ahol az Önkormányzattól és Vöröskeresztől hasznos ajándécsomagokat kapnak a szülők. A névre szóló ajándékok és a gyermekek nevének márványtáblán való megjelenítése nagy sikert arat minden évben a családok körében, akiket kedves műsorral várnak az ünnepségre.

2023-tól kezdve kisgyermeknevelési támogatást is igényelhet minden szülő a gyermekre tekintettel, egészen az iskoláztatás kezdetéig, amikortól pedig iskolakezdési támogatást vehetnek igénybe.

5.4. A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távolságtartásról szóló 2009 évi LXXII. tv. és a Büntető Törvénykönyv tartalmazza.

A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Btk. különböző tényállásai vonatkoznak, pl. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) a Btk. releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális- vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma a szakértők szerint lényegesen kevesebb, mint a ténylegesen megtörtént esetek.

Büntetőítélet családon belüli erőszak ügyében az elmúlt évben községünkben nem volt.

A településen polgárőr egyesület működik, családon belüli erőszak esetén a bántalmazott nők a családsegítőknél és a rendőrségen túl hozzájuk is fordulhatnak.

5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A községben sem anyaothton, sem családok átmeneti otthona nem működik.

5.6. A nők szerepe a helyi közéletben

A nők képezik az óvodai és iskolai szülői közösség tagjait, szinte minden helyi civil szervezetnek a tagjai nők, kivéve a sporttal kapcsolatos egyesületeket. A 7 fős önkormányzati képviselő-testületnek 2 női tagja van, egyikük alpolgármesteri tisztséget is betölt a település életében.

5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A községben a nők politikailag kevésbé aktívak, azonban a közösségi élet tekintetében szinte csak ők vannak jelen. Új jelenségként tapasztalható, hogy a fiatalabb korosztály kezd hangot adni politikai nézeteinek vagy a nőket érintő kérdésekben nyilvánosan is felvállalja a véleményét.

Jellegzetesen csak nőket érintő társadalmi problémák a településen nem jelentkeztek.

5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

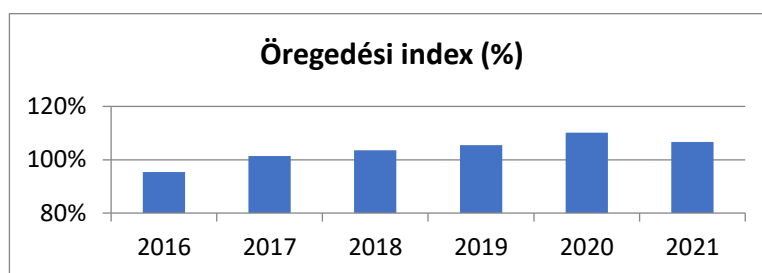
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
szabadidős tevékenységek hiánya	női klubok és egyesületek létrehozása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	490	514	95,33%
2017	509	502	101,39%
2018	525	507	103,55%
2019	541	513	105,46%
2020	566	514	110,12%
2021	578	542	106,64%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen a 65 év felettek száma folyamatosan növekszik, bár csak kis mértékben. A 0-14 év alattiak száma 2020-ról 2021-re nagyobb mértékben megnőtt, ami a településen jellemzően az idevándorlásnak köszönhető, mert a régi, felújításra szoruló házakat jellemzően a több gyermekes fiatal családok vásárolták meg.

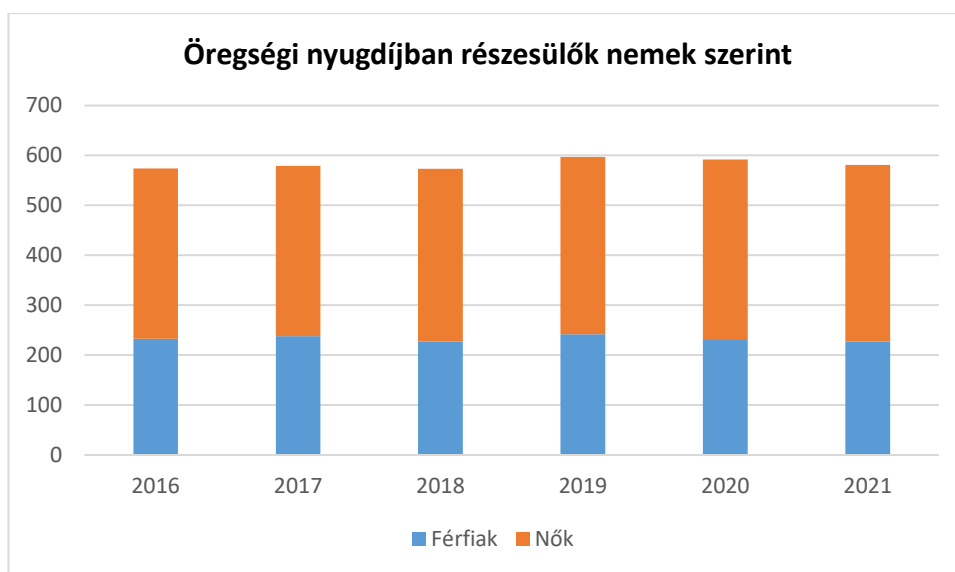
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	306	433	739
2017	302	424	726
2018	283	424	707
2019	294	425	719
2020	283	429	712
2021	278	419	697

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjasok száma a településen hosszú távon csökkenést mutat, ami adódik a nyugdíjkorhatár emelkedéséből és az időskori elhalálozásból is.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	14	0	233	341	4	23	n.a.
2017	14	0	238	341	2	21	0
2018	14	0	227	346	0	19	0
2019	16	0	242	355	0	19	0
2020	15	0	232	360	0	18	0
2021	16	0	227	354	1	15	0

Forrás:TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban részesülők száma a nők között magasabb, mint a férfiaké. Ennek egyik oka a férfiak korábbi elhalálozása.

6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		35	25	18	31	45
41-45 év (TS 042)	Fő	4	1	1	4	7	6
	%	11,43%	4,00%	5,56%	12,90%	15,56%	23,08%
46-50 év (TS 043)	Fő	2	4	1	1	9	1
	%	5,71%	16,00%	5,56%	3,23%	20,00%	3,85%
51-55 év (TS 044)	Fő	3	0	2	0	6	1
	%	8,57%	0,00%	11,11%	0,00%	13,33%	3,85%
56-60 év (TS 045)	Fő	4	2	0	0	3	3
	%	11,43%	8,00%	0,00%	0,00%	6,67%	11,54%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3	2	4	5	5	4
	%	8,57%	8,00%	22,22%	16,13%	11,11%	15,38%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) Tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

A településen nem jellemző a nyugdíjasok munkába állása, többségükben inkább haszonkertet művelnek, az unokák gondozásába segítenek be.

A községben több civil szervezet működik, tagjaik zömében a nyugdíjas korosztályból kerülnek ki.

Az idősebb korosztály részére olyan előadások, tanfolyamok kerülnek megszervezésre, amik főleg modern technikai eszközök használatával kapcsolatosak.

Működik kifejezetten nyugdíjasokat foglalkoztató klub is, ők rendszeresen járnak kirándulni, színházba, évente több alkalommal tartanak zenés-táncos délutánokat és társadalmi munkát is rendszeresen vállalnak a falu területén.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzat nem rendelkezik róla információval, ilyen jellegű panasszal nem fordultak hozzá segítségért sem magánszemélyek, sem egyéb szervezetek vagy intézmények.

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

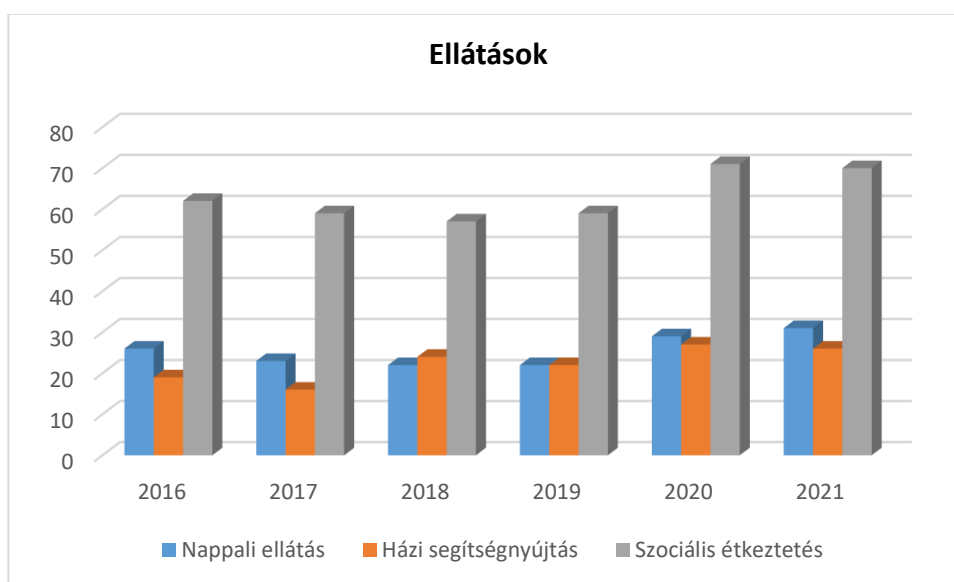
Mivel településünk formája falu, így közösségi közlekedésről nem igazán beszélhetünk, itt az idősebb emberek helyben gyalog vagy kerékpárral közlekednek, a fiatalok pedig inkább személygépjárművel. A közeli nagyvárosba rendszeres buszjáratok mennek, az úgynevezett munkásjáratok túlszűfoltak, az idősebb korosztály igyekszik ezeket a járatokat elkerülni.

Az idősebb korosztály a helyi újságból, a hirdetőtáblákra kihelyezett plakátokról tájékozódik, egy kisebb rétegük pedig a település honlapjáról.

a) Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	490	26	19	62
2017	509	23	16	59
2018	525	22	24	57
2019	541	22	22	59
2020	566	29	27	71
2021	578	31	26	70

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön napi rendszerességgel rendel a házi orvos és a fogszakorvos. A Szociális Alapszolgáltatási Intézmény keretein belül van lehetőség házi segítségnyújtás igénybevételére is. Az intézmény nappali ellátást nyújt az idősek számára, akik jellemzően a meleg étkeztetést is igénybe veszik.

Ezen kívül a nappali ellátást igénybe nem vevők részére is van lehetőség akár házhoz szállítással együtt igénybe venni a napi egyszeri meleg étkeztetést.

b) Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A lakosság részére heti 3 napon van nyitva a községi könyvtár. Éves szinten 2-3 nagyrendezvény van a településen, ezen kívül megtartásra kerülnek a nemzeti ünnepek, az adventi műsoros vasárnapok közösségi gyertyagyújtással, hagyományos, a hajózáshoz és Dunához köthető rendezvények, évi több ismeretterjesztő előadás (történelmi, kertészeti, egészségügyi témákban). Évente egy alkalommal színházi előadást is sikerült a településre hozni az utóbbi években.

Az időseknek heti több alkalommal szenior táncfoglalkozások vannak, valamint kirándulásokon vehetnek részt.

c) Idősek informatikai jártassága

Digitális Jólét Pontként működik a könyvtár, a Szociális Alapszolgáltatási Intézménnyel közösen a 65 éven felüliek számára ingyenes számítógépes képzést tartanak, okos eszközök használatát ismertetik igény szerint, évente több tanfolyamon.

d) A generációk közötti programok.

2022-ben indult egy arra törekvő szerveződés, hogy néhány idősebb ember a hímzés, horgolás megtanítását vállalja a fiatalok részére. Ezt szeretnék a jövőben több technika megismertetésével is bővíteni.

Az óvodai csoportok évente 1-2 alkalommal meglátogatják a helyi szociális intézményben napi rendszerességgel jelen lévő idős embereket.

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseknek szenior táncfoglalkozások vehetők igénybe. Kirándulások során gyógyfürdő látogatások szervezésére kerül sor, színházi előadásokat látogatnak meg. Kézműves foglalkozásokon hímeznek, horgolnak és újabb technikákat sajátítanak el, nagy sikerrel működik például a bútorfestő foglalkozás. Gyógytornász tart részükre a koruknak és egészségi állapotuknak megfelelő foglalkozásokat a Gönyői Szociális Alapszolgáltatási Intézmény szervezésében.

6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
bentlakásos otthon iránti igény	bentlakásos otthon kialakítása
hétvégei szociális étkeztetés	minden napi meleg ételhez jutás, legalább a téli időszakban
speciális diétát követők étkeztetése	munkanapokon a meleg étel biztosítása

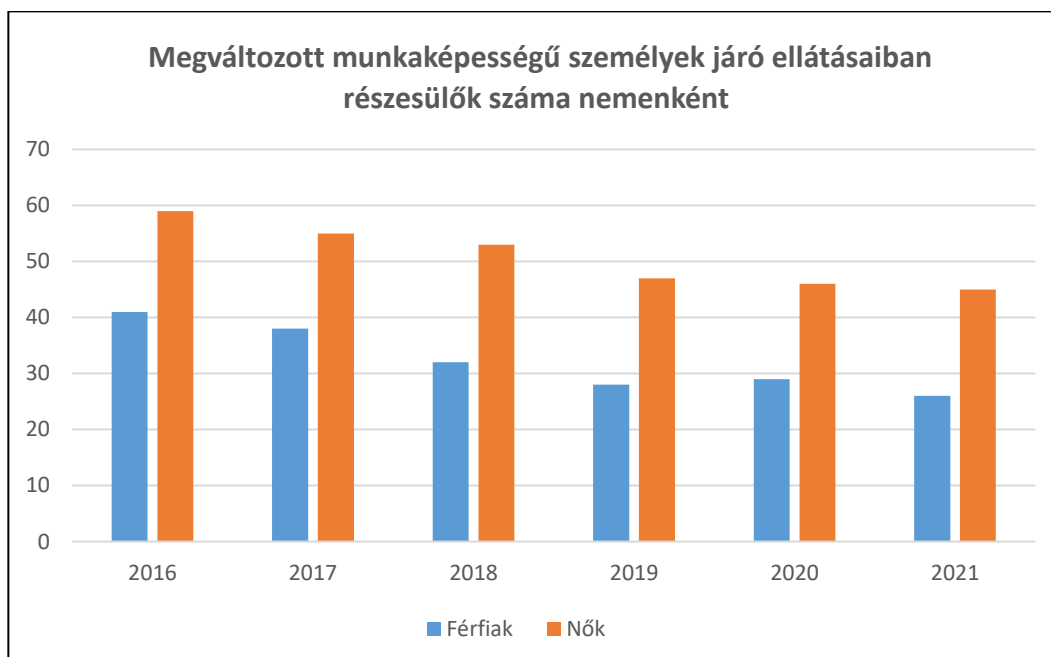
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	41	59	100
2017	38	55	93
2018	32	53	85
2019	28	47	75
2020	29	46	75
2021	26	45	71

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Összességében tekintve a megváltozott munkaképességűek száma csökken a településen, ezen belül pedig lényegesen magasabb a nők száma, mint a férfiaké.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) Fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás során a munkaügyi központ az elmúlt években nem közvetített ki a település önkormányzata felé fogyatékkal élő személyeket.

Az önkormányzat intézményeinek egyikében sem jelentkezett munkára fogyatékkal élő személy.

b) Munkavállalást segítő lehetőségek

Nincs róla tudomásunk.

c) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs róla tudomásunk.

d) Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Nincsenek ilyen intézmények jelen a településen.

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Külön ilyen céllal létrehozott támogatási forma nincs a településen, de a rendkívüli települési támogatás lehetőséget nyújt például a gyógyászati segédeszközök megvásárlásával járó kiadások csökkentésére, kezelésekre.

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) Egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A településen pszichiáter, logopédus, gyógypedagógus vehető igénybe az intézmények keretein belül. Gyógytornászok nyújtanak segítséget magánúton a felnőttek és a védőnői szolgálat szervezésével a gyermekek részére.

b) Települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A település minden intézménye akadálymentesített, az egészségügyi intézmények a vakok és gyengén látók számára is használhatók.

c) Közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Nem releváns.

d) Munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati intézmények mindegyike akadálymentesített, a településen jelenlévő vállalatok esetében nem rendelkezünk információkkal.

e) Közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A település utcái legalább az egyik oldalon járdával ellátottak, amelyek felújítása részben pályázati úton, részben önerőből folyamatos. A buszmegállók betonozott fellépője nem minden esetben megemelt.

f) Fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye)

A helyi szociális alapszolgáltatási intézmény közreműködésével sikerült egy idős, mozgásában korlátozott embernek elektromos moped kölcsönzését biztosítani. Fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye nem működik a településen.

g) Előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincsen ilyen jellegű támogatási forma az önkormányzatnál.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincsenek ilyen célzott jellegű programok.

7.5. A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Ilyen jellegű problémákról nincs tudomása az önkormányzatnak.

7.6. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Érzékenyítő előadások és foglalkozások hiánya	rendezvények és egészségnapok lehetséges programja, később önálló előadások szervezése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) **A 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)**

Nincsenek ilyen jellegű állandó partnerségek. A felmerülő problémák eseti jellegűek, azok megoldására alkalmi jelleggel társulnak össze civil szervezetek vagy a lakosság.

- b) **Helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása**

Ilyen jellegű partnerségi kapcsolat létrejöttéről nincs tudomása az önkormányzatnak.

- c) **Önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása**

Gönyű Község Önkormányzata a következő önkormányzati társulásokban és egyéb szervezetben vesz részt:

- Győr Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás,
- Győri Vízi Társulat,
- Szigetköz Natúrpark Egyesület
- Pannónia Kincse Leader Egyesület
- Arrabona EGTC
- Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetség

A Győr Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás működési költségeihez lakosságszám arányosan hozzájárul az önkormányzat.

A Győri Vízi Társulat célja a településen található vízi létesítmények fenntartása és rekonstrukciója. Településünkön 7,8 ha külterületet és 31,33 ha belterületet érint a társulat tevékenysége (vízfolyások és belvízcsatornák fenntartása). A társulatban való részvételt jogszabály írja elő.

Szigetköz Natúrpark Egyesületi tagságától azt várja a település, hogy a település olyan pályázatokba és projektekbe is bekapcsolódhasson, melyek önállóan nem, csak partnerségben érhetőek el.

A Pannónia Kincse Leader Egyesület a Pannonhalmi-Sokoróaljai-Rábcatorok Helyi Közösség a Csornai, Győri, Téli, Pannonhalmi Kistérség 62 településének összefogásával jött létre, gazdaságfejlesztési, infrastrukturális, oktatási és humán erőforrás összefogásának céljából.

A Képviselő-testület 2020-ban határozott az Arrabona EGTC szervezethez való csatlakozásról. A csoportosulás külön célja, hogy a gazdasági és társadalmi kohézió megerősítését, valamint a Duna-völgy, mint ökológiai rendszer egyensúlyának közvetlen és közvetett módon történő megőrzését és fenntartását az Európai Unió társfinanszírozásában, területi együttműködésben megvalósuló programok és projektek végrehajtása révén kezdeményezze és segítse, valamint a szociális- és műszaki infrastruktúra elemeit fejlessze.

Szintén 2020 óta tagja Gönyű a Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetségnek. A tagság előnye, hogy közvetlenül részesül a település a kerékpáros turizmust érintő információkról, lehetőségekről.

- d) **A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége**

Nem releváns.

e) Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A helyi Nyugdíjas Klub nemcsak a tagjaival tartja a kapcsolatot, hanem figyelemmel van a környezetükben élő minden idős lakosra. Jelzik az önkormányzat felé, ha azt látják, hogy valakinek segítségre van szüksége, az egyedül élőket hívják magukkal a különböző programjaikra, kirándulásokra.

A Vöröskereszt helyi szervezete alkalmi jelleggel nyújt segítséget mindazon családoknak, ahol erre szükség van.

A helyi polgárőrség több lakalommal segített idős emberek szociális tűzifájának felaprításában.

f) For-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

Pályázatot lehet benyújtani a konkrét cél megjelölésével és amennyiben nagyobb közösséget érintő cél vagy program megvalósításához kérnek támogatást a pályázó civil szervezetek, úgy a megvalósítást éves szinten több milliós támogatási összeg biztosításával segíti elő az egyik helyi nagyvállalat.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánossága

- a) A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába**

Az érintetteket a Helyi Esélyegyenlőségi Programmal kapcsolatos fórumra hívjuk meg, ahol megvitatásra kerülnek az ismert és az újonnan felmerült problémák, javaslatokat tehetnek azok megoldására vagy megelőzésére. Tevékenyen részt vállalhatnak az Intézkedési Tervben megfogalmazott célok elérésében.

- b) Az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy az önkormányzat működtet-e HEP Fórumot**

A HEP Fórum minden második évben megtartásra kerül, amiről jegyzőkönyv készül, de a lakosságnak lehetősége van közmeghallgatásokon is jeleznie a felmerült problémákat, ami szintén dokumentálásra kerül. A civil szervezetek vezetői rendszeresen jeleznek az önkormányzat felé, ha tagjaik bármilyen észrevétellel kívánnak élni akár közügyekben, akár személyes ügyekben.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzéteszi és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF a települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti**

Ennek a kötelezettségnek az önkormányzat minden esetben eleget tesz.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	-	-
Gyermekek	szakorvosi ellátás hiánya	szakorvosi ellátás lehetőségének biztosítása
Idősek	folyamatos nappali ellátás hiánya, nappali bentlakásos intézmény iránti igény,	idősek bentlakásos otthonának kialakítása
Nők	szabadidős tevékenységek hiánya	női egyesületek, klubok létrehozása
Fogyatékkal élők	érzékenyítő foglalkozások és előadások a lakosság részére	rendezvény szervezők megbízása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	szociális jellegű hétfégi meleg étkezés eügyi okból speciális diétát követők étkeztetése	szerződés-kötés Rábakész Kft-vel

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák továbbra sem kényszerülnek szegregátumban élni. A településen dolgozók részére létrehozott legálisan vagy illegálisan működő szálláshelyek elszaporodásának megakadályozásával a rossz minőségű életterek kialakítását próbáljuk a rendelkezésünkre álló eszközökkel megakadályozni.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők kihasználják a foglalkoztatottságban rejlő kiváló lehetőségeiket és akaratot mutassanak a változtatásra. Éljenek a falusi életnek azon lehetőségeivel, mint haszonállatok tartása, konyhakertek megművelése.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, főként látva azt, hogy az illetékes hatóságok erre vagy nem rendelkeznek megfelelő eszközökkel, vagy nem használják azokat megfelelően.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek korosztályára, az önkormányzat az idősellátás és idősgondozás területén példásan túlteljesíti a kötelező feladatait.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a férfiakéval azonos bérezést, a részmunkaidő lehetőségét, a napközbeni gyermekfelügyelet időben meghosszabbított ellátását, a nők szabadidős elfoglaltságának biztosítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedésének biztosítására, az egyes szolgáltatások egyforma elérésére. A jövőben érzékenyítő előadásokat és foglalkoztatásokat tartunk a rendezvényeinken és önálló előadásokat szervezünk ebben a témában.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Opcionális, kitöltésre nem került.

2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésében feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódás a országos szakmapolitikai stratégiákhöz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Szolgálati lakások kialakítása	Régi épület felújítása és funkcióváltása	A helyi önkormányzati fenntartású intézmények és a helyi eügyi szolgáltatást biztosító szakemberek munkavállalásának és letelepedésének segítése.	Önkormányzati költségvetés	Orsz. Fejlesztési és Terfejl. Konceptió	Létrehozás és üzemeltetés	polgármester	2028.12.31.	A település vonzóvá tételére a szakemberek számára kb. 14 fő	Tervezés, kivitelezés, üzemeltetés biztosítása pályázatokból, saját önkormányzati forrásból	Intézményi és eügyi álláshelyek betöltése a szolgálati lakások biztosításával.	nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
-												
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Gyermek szakorvos biztosítása	Helyben nem vehető igénybe	Lakossági elégedettség,	Önkormányzati költségvetése, pályázatok	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Szakorvosi rendeléshez helyiség biztosítása	Polgármester	2028.12.31.	Lakossági elégedettség,	önkormányzati források, pályázatok	Eügyi szakellátáshoz helyben történő hozzájárulás	nem releváns

			minőségi szakorvosi ellátottság						eügyi szolgáltatások bővítése			
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Női egyesületek és klubok létrehozása	A településen komfortosabbá kell tenni a nők közérzetét, olyan programok és klubok létrehozásával, melyek elsősorban az ő érdeklődési körüknek felelnek meg.	Női szabadidős foglalkozások biztosítása, melyek elősorban női tevékenységek gyakorlására adnak lehetőséget, illetve szórakozási lehetőséget biztosítunk minden generáció számára, illetve a női tudástár generációs átadására.	Polgármesteri ciklusprogram	Nők és Férfiak Társ. Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Igényfelmérés, egyesület és klub létrehozása	polgármester közművelődési referens	2023.12.31.	Generációk közötti együttműködés, hagyományok ápolása, tapasztalatcsere, közösségi beilleszkedés, szabadidő helyben történő eltöltése	Önkormányzati kftgvetés,, civil szervezetek, pályázatok	Generációk tudásának megőrzése, komfortérzet javítása, szabadidős tevékenység biztosítása	nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Bentlakásos idősek otthonának létrehozása	Önmagukról gondoskodni nem tudó idősek egészség napos ellátása, lakhatásának biztosítása	Az idősek generáció megfelelő ellátása.	Önkormányzati költségvetés Pályázatok	Idősügyi Nemz. Str.	Tervek elkészítése megtörtént.	Polgármester	2028.12.31.	Idős emberek elhelyezése és gondozásának biztosítása	Önkormányzati költségvetés, pályázatok	Idős emberek biztonságos ellátása, lakhatása	nem releváns

1	Hétféligi szociális étkeztetés megszervezése	Melegétel fogyasztás hiánya	Minden napos ellátás biztosítása	Önkormányzati költségvetés	Idősügyi Nemz. Str.	igények felmérése, melegétel biztosítása ételkihordás megszervezése	polgármester GSZAI	2024.12.31	étkeztetés igénybevevők számának növekedése	önkormányzati költségvetés, pályázat	szociálisan rászorulóknak, időskorúak ellátásának biztosítása	nem releváns
2	Speciális diétát követők étkeztetése	Melegételek fogyasztása korlátozott	munkanapokon történő étkeztetés biztosítása	Önkormányzati költségvetés	Idősügyi Nemz. Str.	igények felmérése, melegétel biztosítása ételkihordás megszervezése	polgármester GSZAI intézményvezető	2024.12.31	étkeztetés igénybevevők számának növekedése	önkormányzati költségvetés, pályázat	eügyi okokból történő érintettek segítése	nem releváns
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1	érzékenyítő foglalkozások és előadások a lakosság részére			önkormányzati költségvetés,	Orsz. Fogy. Program	közösségi rendezvényeken való megjelenés, célcsoportos foglalkozások	GSZAI intézményvezető, kulturális referens	2024.12.31.	fogyatékkal élőkkel való empátia, segítőkészség	önkormányzati költségvetés, pályázatok	empátia és segítőkészség kialakulása	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása;
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata;
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása;
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre;
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása;
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórum javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi.
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői:

- Felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és időpontja

I. Gönyű Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Gönyű Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 197/2023. (XI. 23.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

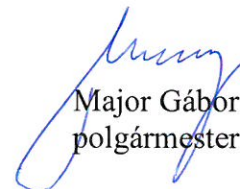
A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem melléklete a HEP-nek, hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme.

készítette: Tamás Istvánné igazgatási előadó

ellenőrizte: Dr. Szigethy Balázs jegyző

Gönyű, 2023. november 23.

Major Gábor
polgármester

Gönyői Polgármesteri Hivatal

9071 Gönyű, Kossuth L. u. 93.

Tel., fax: 96/544-090

E-mail: jegyzo@gonyu.hu

K I V O N A T

Készült Gönyű Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. november 23. napján megtartott rendes, nyilvános ülésének 121-22/2023. számú jegyzőkönyvéből.

Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadása

A döntéshozatalban résztvevők száma 6 fő, a Képviselő-testület 6 igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül a következő határozatot hozza:

Gönyű Község Önkormányzata Képviselő-testületének
197/2023. (XI. 23.) határozata

Gönyű Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2023-2028. időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

Felkéri a polgármestert a dokumentum közzétételére.

Felelős: Major Gábor polgármester

Határidő: azonnal

Major Gábor sk.
polgármester

dr. Szigethy Balázs sk.
jegyző

A kivonat hiteles.
Gönyű, 2023. december 5.

dr. Szigethy Balázs
jegyző